

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 297. — ŠTEV. 297.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 20, 1921. — TOREK, 20. DECEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

NEMČIJO JE RAZBURIL KAJZERJEVO PISMO

PISMO, KATERO JE PISAL BI VSI KAJZER MARŠALU HINDENBURGU, JE RAZBURIL KABINET, KAJTI OBJAVLJENO JE BILO V TRENUTKU KRIZE. — BATI SE JE ZLIH UČINKOV NA ZAVEZNIKE.

Berlin, Nemčija, 19. decembra. Propaganda ofenziva prejšnjega kajzerja, ki je bila pred kratkim vzpostavljena z objavo takozvanih primerjalnih zgodovinskih tabel, katere je sestavil Viljem v namenu, da pokaže, da ni bil on z Nemčijo vred odgovoren za svetovno vojno, je postal danes še bolj senzacionalna in večja političnega pomena, ko se je objavilo v vseh militarističnih in nazadnjaških listih korespondenčno pismo kajzerja in Hindenburga.

Vse kaže, da je namen tega objavljenja v prvi vrsti oprati kajzerja in sicer obdolžbe, da je osebnostno kriv vojne in drugič obdolžbe strahopetnosti in bega na Holandsko.

Maršal Hindenburg je dal celo korespondenčno na razpolago nacionalističnemu časopisu in sicer prostovoljno ter s pojasnilom, da ne more še nadalje zadržati korespondenčne zastran ponavljajočih se napadov na čast prejšnjega kajzerja.

Objava teh pism se je zgodila ob prav posebnem neugodnem času, ko se demokratska republika vlada neumorno bori za odpravo reparacijskih plačil, za popolno revizijo pogojev ter končno za revizijo cele versailleske mirovne pogodbe.

Vsled tega je ta objava ustvarila velikansko poparjenost na Wilhelmstrasse ter se bo izkazala kot največji politični škandal iz naših ponesrečenega puča von Kappa.

Ob istem času pa je to tudi očitno skrbno izdelano strategično gibanje ob času, katerega smatrajo nacionalisti in monarhisti povsem zgrešeno za takozvan psihološki trenutek.

Korespondenčno so objavili na prvi strani ne le junkerski organi ter pangermanski listi, pač pa tudi vodilni organi Stinnesove ljudske stranke. Katoliški, demokratični in socialistični listi seveda niso dobili kopij te korespondenčne in vsled tega je oficijelno niti ne priznajo. Nobenega dvoma pa ne more biti, da bo politični vihar jutri izbruhnil.

Da je propagandistična korespondenca med prejšnjim kajzerjem in Hindenburgom, ki je bila od prvga pričetka namenjena za javnost, posvečena ves narod odsega, je razvidno iz dejstva, da je izpustilo nacionalistično časopisje z vrh celotno najbolj znanih člankarjev, ki so začeli pisati komentarje k izjavi prejšnjega kajzerja glede vojne krivde. Tako piše naprimer eden teh v "Deutsche Zeitung":

Domnevamo, da bodo vsi, ki jih srea in glave niso namenoma zaprte, gineji, ko bodo čitali te značilne dokumente glede tekoče zgodovine, če ne radi dejstva, da se razgovarja s svojim maršalom princa, katerega so šteli med najbolj mogočne na zemlji, to je s svojim lojalnim maršalom, ki je izvojeval zanj na stotine znamenj, ki je po stal brez zmage in drugič radi vsebine teh pism, ki čarajo pred oči človeka vso strastnost usode Nemčije.

Prvi je maršal. Tako stoji on pred nami, stari pruski častnik, ki ljubi in spoštuje svojega kralja ter ne more drugače. Nobena stvar ne more zavesti njegovega čustva. V njegovem pismu ni govora o napakah nemške politike, o očitanjih, ki so bila dvignjena proti kajzerju kot najvišjemu voditelju te politike. Brez dvoma ve maršal natančno, kaj je zgodovinsko določeno v zvezi s tem. Kljub temu pa je ostal kralj njegov kralj ter bo še vedno ostal. Njegova ljubezen in lojalnost sta pristni kot zlato in neomajna kot skala.

Kajzeristična propaganda ima očitno namen razkačiti nemške demokrate in socialiste ter nuditi komunistom nekaj svežega mesa.

SKRČENJE ŽELEZNIŠKIH PRISTOJBIN.

Havana, Cuba, 19. decembra. Cubanski kongres je skril železniške prevozne pristojbine na višino kot so obstajale v časih pred vojno.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po zlati ceni, samostojno in hitro.

Včeraj so bile naše sledenice:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na danje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekevalni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.35	1,000 kron	\$ 4.40
400 kron	\$ 1.80	5,000 kron	\$ 21.50
500 kron	\$ 2.25	10,000 kron	\$ 42.00

Glavni narodni ministri so pošli in brzojav v Jugoslavijo je sedaj mogoče tako nakazovati meske potom po dve edinole v dinarjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kruno ostane torej nespremenjeno.

Italija in masedonski ozemlje:

Razpoložljiva na danje pošte in izplačuje "Jadranske banke" v Trstu.					
50 lir		\$ 2.80	500 lir		\$ 24.00
100 lir		\$ 5.20	1000 lir		\$ 48.00
300 lir		\$ 15.00			

Nemška Avstrija:

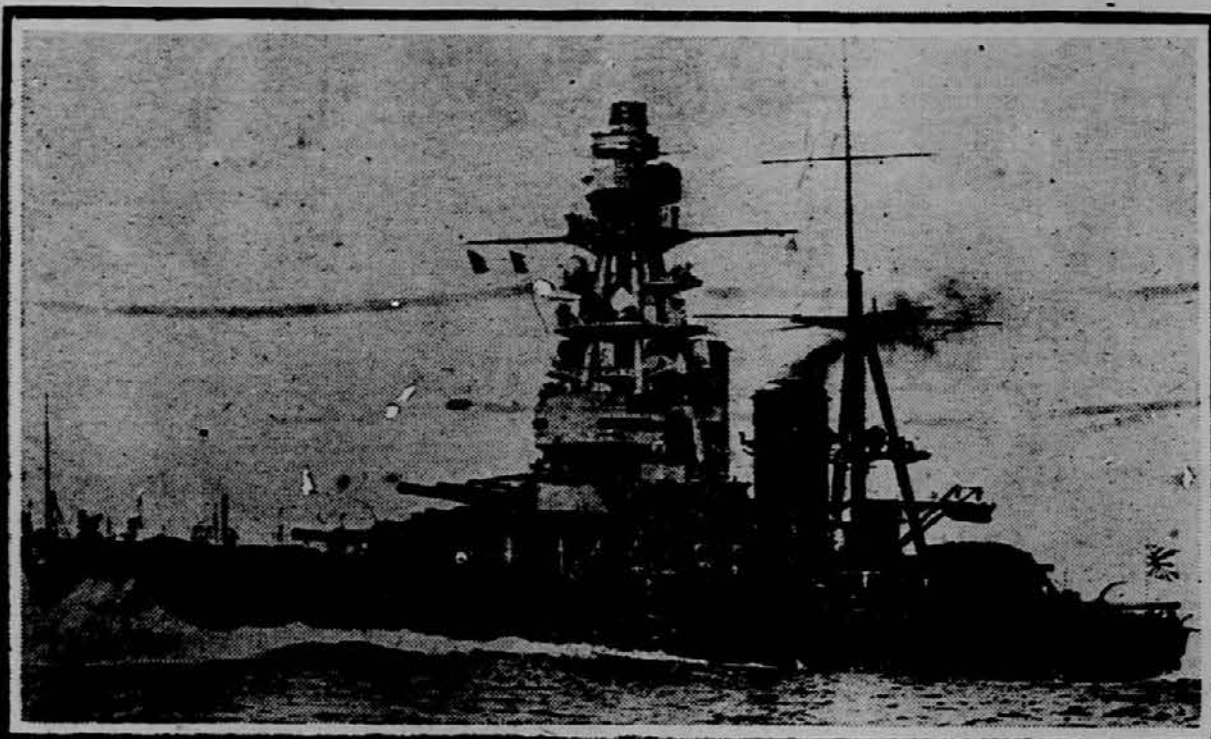
Razpoložljiva na danje pošte in izplačuje "Austrijsche Bank" na Dunaju.	
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.90	10,000 nem.-avstr. kron \$ 9.00
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50	50,000 nem.-avstr. kron \$ 25.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, moneta se večkrat neuporabljajo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošilja denar doma v roko.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo najmanjšo izvanredno ugodno pogoj, ki bodo velike koristi za vas, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

NAJVEČJA JAPONSKA LADJA "MUTSU".

Soglasno z določitami konference, ki se je vrtila v Washingtonu, ne bo potreba Japoncem uničiti svojih največjih bojnih ladij, ki jo vidite na sliki.

FRANCOSKA VLADA JE NEKOLIKO POPUSTILA

Francija je popustila ter se odpovedala svojim zahtevam glede mornarice. — Francoska kvota.

London, Anglija, 19. dec. — Kot je sporočil včeraj zvečer francoski min. predsednik Briand, tukajšnjemu amer. poslaniku Harveyju tekom nekega sestanka, bo Francija sprejela prvotno mornariško kvoto, katero je ugotovil amer. državni tajnik Hughes na washingtonski konferenci.

Briand je pooblastil ameriškega poslanika naj obvesti v tem znišilo svojo vlado.

Čprav se v privoljenju Briand, ki je bilo že sporočeno francoski delegaciji v Washingtonu ter ameriškiemu drž. departamentu, ne omenja podmorskih čolnov, je vendar dosti razlogov za domnevo, da bodo francoski predlogi glede podmorskih čolnov prišli na vrsto tekom razprav med Briandom in poslanikom Harveyjem. Namignjeno je bilo, da bo Francija v tem oziru še marsikaj reči.

Pariz, Francija, 19. decembra. V nekem sporočilu iz Londona na poloficijelno Havas agenturo je bilo danes zjutraj rečeno, da je min. predsednik Briand, ki je prejel amer. poslanika Harveyja v Londonu, slednjemu ob tej priliki izjavil, da je sprejela Francija predlog amer. državnega tajnika Hughesa glede tonaže velikih bojnih ladij. Sprejem Francije se tiče naslednjih kvot za posamezne dežele: Združene države pet, Anglija pet, japonska tri, Francija eno in pol in Italijo eno in četrt.

ZASTAVA NEMŠKE REPUBLIKE NA MORJU.

Berlin, Nemčija, 19. decembra. Državni zbor je zavrnil včeraj z veliko večino predlog, katerega so stavili nacionalisti in monarhisti, naj se nanovo uvede črno-belo-rdečo zastavo kot zastavo nemške trgovske mornarice.

Predlog je bil poražen od strank leve in centruma. Predlog je pomenjal prvi poskus, da se uvede ustavno izpremembo, katere ni hotela uvesti vlada sama od sebe, brez privoljenja državnega zbora.

OGENJ UNIČIL ŠTIRI HANGARJE

Newport News, Va., 19. dec. — Danes zjutraj je požar uničil štiri velike lesene hangarje na Langley letalnem polju ter povzročil škodo, ki znaša več kot dvestotisoč dolarjev. Dosedaj še ni znano, kaj je povzročilo požar.

Uničen je bil en Martin-obstrelekalni zrakoplov in velika množina orožja.

KAJ NAPOVEDUJE ASTROLOG?

London, Anglija, 19. decembra.

Leta 1926 bo svet omajen v svojih temeljih tako fizično kot politično. Po svetu bodo kuga, lakota, brodolomi, izgredi in revolucije. Tako poroča angleški astrološki žurnal, ki je izdelal horoskop za to leto, ko bosta prišla skupaj planeta Mars in Merkurij.

Po preteku nadaljnjih štirih let bo zopet izbruhnila velika svetovna vojna. To bo zaključni spopad z mohamedanstvom, zvezano z boljševizmom, proti Angležem. Leta 1932 pa bo uveljavljen svetovni mir, a tako malo izmed nas bo še živih v onem času in take zelo bomo vsi izmučeni, da bo moral biti sklenjen mir, če bomo hoteli ali ne — pravi horoskop.

CUNJAR ZAPUSTIL \$45,000.

Seattle, Wash., 19. decembra. Fredlog za potrditev oporoke, katero je zapustil dne 15. decembra Albert Lichtblau, je spravljal na dan dejstvo, da ni bil pokojni rečen star možak kot so ljudi splošno domnevali, pač je pa zapustil 15,000 dolarjev v gotovini ter zemljišča v vrednosti 30,000 dolarjev. Glavni dedič je sestra pokojnika.

PIVO IN VINO BODO NAZADNJE LE IZDELOVALI.

Washington, D. C., 19. dec. — Državna zakladnica se bavi z načrtom, kako bi bilo mogoče Volsteadovo postavbo tako amandirati, da bo dovozevala izdelovanje lahkega piva in vina. Ves davek, ki bi ga dobila od prodaje te pijače dežela, naj bi bil namenjen za bonus bivšim vojakom.

Ta predlog bo gotovo naletel pri suhačih na velikanski odpor, toda če bi bil sprejet, bi prinesel odsluženim vojakom vsako leto pol milijona dolarjev.

PREMOGARJI BODO DELALI LE TRI DNI NA TEDEN.

Scranton, Pa., 19. decembra. — Glen Alden Coal Company je danes odredila, da bodo njeni premogorji v Lackawanna County le po tri dni na teden obratovali. Vsega skupaj bo prizadetih kakih dvajsetstisoč premogarjev.

IRCI SE POSVETUJEJO.

Dublin, Irska, 19. decembra. — Irski republikanski parlament se je sestel danes k usodopolni seji, ker se bo odločalo o tem, ali naj se odobri pogodba, sklenjena z Anglijo ali jo pa zavrne. V splošnem prevladuje tukaj haziranje, da se bo pogodbo odobrilo.

GEORGE IN BRIAND SE POSVETUJETA

Lloyd George in Briand sta sestala v Londonu. — Tudi Rathenau je dospel tjakaj.

London, Anglija, 19. decembra. Francoski ministrski predsednik Briand, je prišel danes s svojimi konferencami z angleškim ministrskim predsednikom Lloyd Georgeom v oficijelni rezidenčni slednjega na Downing St. Pričakovati je, da bo vprašanje nemške vojne odškodnine prvo, glede katerega se bodo pričele razprave. Listi pa izjavljajo, da se bo vršila obširna razprava glede splošnih evropskih gospodarskih in finančnih vprašanj.

V spremstvu ministrskega predsednika se nahajajo Louis Loucheur, minister za opustošene pokrajine; Filip Berthelot, generalni tajnik francoskega zunanjega urada in profesor Paul Mantoux, ki je bil eden izmed oficijelnih tolnačev na Versailski mirovni konferenci. Poleg Georgea sta bila pri sprejemu navzoča tudi Sir Robert Horne, zakladničar in Sir Edward Grigg. Večje število izvedencev angleškega zakladničarskega urada je bilo zbranih v neki stranski sobi ter se jih bo po potrebi pritegnilo k razpravam. Dr. Rathenau, prejšnji nemški rekonstrukcijski minister, je došel danes v London, da nadaljuje s svojimi pogajanjimi glede vprašanj plačevanja odškodnine.

VULKANSKI OBLAKI NAD ARGENTINO.

Buenos Aires, Argentina, 19. decembra. — Nad velikim delom dežele so se danes vlačili veliki vulkanski oblaki, ki so bili ponekod tako gosti, da so zatemnili sonce. Veter jih je gnal proti jugozapadu. Najbrže prihajajo od Popokatepetla, ki bruhna v Mehiki.

SEDEM RANJENIH PRI ARMENSKEM ZBOROVANJU.

Detroit, Mich., 19. decembra. Sedem možkih je bilo ranjenih na neki armenski skupščini, ki se je izrekla za armensko republiko. Ko se je neki govornik zavzemal za stvarjenje armenske delavske republike, je posegla policija vmes, nakar se je začel pretep.

REŠENI PO DOLGEM STRANJANJU

Miami, Florida, 19. decembra. — Potem, ko so preživeli brez vsake hrane in vode na neki čeri Balama otočja, je neki hidroplan rešil 12 mož polomljenega motornega čolna "Priscila". Tozadevno poročilo je dospelosenkaj.

KDO BO PLAČAL KARLOVE IZDATKE?

Zavezniške vlade so zadele na nov problem, kdo bo namreč vzdrževal očistilnega Karla.

Pariz, Francija, 19. decembra. Kdo bo plačal stroške prejšnjega cesarja Karla? To je vprašanje, katero skušajo rešiti zavezniške države. Dosedaj se ni oglasila še nobena dežela ter se ponudila, da bo plačati Karlove račune, katere je pozabil plačati v Švici, ali izdatke, ki bodo narasli tekom njegovega izgnanstva na Madejri.

Prejšnji cesar in kralj ima precej drage okuse. To je razvidno iz dejstva, da je stal njegov prejšnji zavičaj v Švici skoraj dva milijona frankov na leto. V svoji raglici, da se polasti starodavnega prestola, pa je Koral pozabil poravnati veliko precej masnih računov.

Ti računi in stroški vzdržanja Karla in njegove velike družine na Madejri delajo zavezniškim diplomatom v Parizu velike preglavice ter jim belijo lase, v kolikor niso že beli.

Skupni švicarski račun bo znašal več milijonov švicarskih frankov ne oziroma se na stroške, zvezane z izgonom na Madejro.

Domnevajo, da bo plačala madžarska vlada večino računov ob enem s člani male entente, za katere je bistvenega pomena, da prenehajo Karlova monarhistična pustolovstva.

Letne stroške na Madejri bodo najbrže pokrili s penzijo, katero bo v celem ali delno plačala Madžarska.

Dejstvo, da imajo Karol in člani njegove družine še vedno dosti prijateljev na Madžarskem, je razvidno iz tega, da so prijatelji prejšnje kraljice kupili slednji pestlejo za dva milijona kron, seveda madžarskih.

Oblasti niso hotele dovoliti javnega razkovanja te postelje, ki je bila takoj poslana na Madejro.

POVATEK STARE BAJKE.

London, Anglija, 17. decembra. Profesor Irving z Yale vseučilišča bo v kratkem odpotoval v Nemčijo, da se prepriča o resničnosti poročila, v katerem se je glasilo, da je neki nemški profesor izumil sintetično ali sestavljeno zlato, napravljeno iz manj vrednih kovin.

SPOR MED CHILE IN PERU.

Washington, D. C., 19. dec. — Tuksj se je objavilo, da zavzema ameriška vlada popolnoma nevtralnost stališče z ozirom na predlog republike Chile, naj se potom ljudskega glasovanja odloči glede bodoče poseti provinc Talena in Arica, radi katerih obstaja že dolgo leta trajajočih spor.

DVA USTRELJENA TEKOM KLAVNARSKIH STAVKE.

Sioux City, Iowa, 19. decembra. — Pomožni šerif Jones, sin šerifa Jonesa, in neki Hessei Kaled, ki je simpatiziral s stavkujočimi klavci, sta bila smrtonosno poškodovana tekom revolverskega boja. Oba sta kmalo zatem umrla v bolnišnici.

MARY GARDEN ZBOLELA.

Chicago, Ill., 19. decembra. — Voditeljica čikaške opere, Miss Mary Garden, je v nevarnosti, da se jo loti pljučnica ter mora ostati na priporočila svojega zdravnika v postelji. Danes bi morala nastopiti v Salomi, a je morala neka druga pevka stopiti na njevo mesto.

ŠKOF TROBEC JE NENADOMA UMRL

Umril je v visoki starosti šestinsedemdeset let v Broakway, Minn. Malo živatopisa.

Iz "Amerikanskega Slovenca" posnemamo, da je umrl dne 14. decembra v Broakway, Minn., Right Rev. James Trobec.

Pokojni škof Trobec je bil rojen 10. jul. 1835 v Logu pri Polhovem gradu na Gorenjskem. Gimnazijo in dva letnika bogoslovja je dovršil v Ljubljani, L. 1864, ko je prišel iz Amerike sloveči slovenski misijonar Rev. F. X. Pirc, da bi v Sloveniji dobil več pomočnikov za misijone, se mu je pridružil tudi mladi Trobec. Bogoslovsko študije je potem Trobec dovršil v opatiji St. Vincent, Pa., in je bil posvečen v mašnika 8. sept. 1865 v St. Paulu, Minn. Kmalu za tem je šel k monsignorju Buhu v Belle Prairie, Minn., za kapelana. L. 1866, je postal župnik v Wabasha, Minn., kjer je župnikoval nad 20. let. V l. 1887, je bil premeščen za mestnega župnika pri cerkvi sv. Neže v St. Paulu, katerega je ustanovil, in v 10 letih je postala največja župnija v velikem mestu.

Dne 28. jul. 1897 je prejel župnik Jakob Trobec oljstilo iz Rima, da ga je papež imenoval za škofa v St. Cloud, Minn. dne 6. julija. Istega leta ga je nadškof Ireland posvetil v škofa ob navzočnosti škofa Vertina iz Marquette, Mich.

Pred več leti je dobil škof Trobec zaslužni pokoj in se preselil iz St. Clouda k svojememu nečaku Rev. J. Troben, župniku pri cerkvi sv. Stefana v slovenskem Broackwayu, Rice, Minn. Tam je preživel med svojimi zadnja leta svojega življenja.

OBSOJENA SUHAČICA.

Adrian, Mich., 19. decembra. — Mrs. Kirby, splošno znana prvoboriteljica zmernosti in višje življenske morale, je bila danes v oškodnem sodišču spoznana krivim uboja.

Njena neporočena hči je rodila otroka, katerega pa je njena mati spravila s sveta. Deklica je bila stara devetnajst let, ko se je pripetila ta smola.

ZDRUŽENE DRŽAVE SO SKLENILE MIR Z MADŽARSKO.

Washington, D. C., 19. dec. — Tretja in zadnja mirovna pogodba je bila sklenjena med Združenimi državami in Madžarsko. Tozadevno poročilo je poslal ameriški odposlanec G. H. Smith iz Budimpešte.

NOVI MIROVNI DOLARJI.

Washington, D. C., 19. dec. — Predsednik Harding je danes odobril predlog, da izda državna zakladnica nove srebrne dolarje, ki se bodo imenovali "mirovni" dolarji. Vsega skupaj jih bodo napravili osemsto tisoč.

IZ UPRAVE "GLAS NARODA".

Stenske koledarje smo začeli razposiljati. Upamo, da ga bo vsak kmalo dobil. Rojake opozarjamo, naj Koledar previdno odpro, da re pokvarijo slike. Najboljše je zalepko ob strani odpreti.

Vsem onim rojakom, ki so naročili Veliko Sanjsko Knjigo, razmanjamo, da nam je zaloga pošla. Nova pošiljatev je že na poti. Kakorhitro jo sprejmemo, bomo objavili v listu.

Onim, ki so nam poslali naročnino za Pratiško, naznanjamo, da jih še nismo sprejeli.

Tudi sprejem tozadevne pošiljatev bomo objavili.

"GLAS NARODA"SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK BAKER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
6 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan izvenredni in praznični.

Za leto leta velja list za Ameriko	Za New York za leto leta	\$7.50
Za cel let	za pol leta	\$3.75
Za šest let	za pol leta	\$21.00

GLAS NARODA

(Voice of the People)
Printed Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription year \$7.50

Advertisements on Agreement

Dopisni brat podpis in omembni se ne priključajo. Denar naj se blagovno pošlje po Money Order. Pri sprejemih brata naročnikov prevela, da se nam tudi prejeto blagovno nameni, da hitreje odjemo naslednja.

GLAS NARODA
6 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2875**NAŠIM NAROČNIKOM.**

Novo leto se bliža. V veljavi je zelo splošna naveda, da delajo nekateri pri tej priliki razne obljube, katere pa prej ali slej pozabijo.

Tudi Glas Naroda obljublja, toda le stvari, katere bo lahko do pičice izpolnil.

Kmalu bo mililo trideset let izza njegove ustanovitve. Od začetka pa do današnjega dne je stal na braniku poštenosti, zvišen nad vse stranke.

Hvalil je dobro in karal je slabo, ne oziraje se na osebo in na stranko. To bo delal tudi v bodoče.

List kot je Glas Naroda je absolutna potreba vsakega slovenskega naseljence.

V njem najde vsak svojega najboljšega prijatelja in svetovaleca.

Ameriški cilji in ideali so mu poglavitna stvar, takoj zatem pa pride v poštev duševna zveza s staro domovino.

Nebroj Amerikancev je že vzgojil list Glas Naroda, toda vzgojil tako, da se še vedno zavedajo svoje matere domovine ter ji niso nič manj vdani kot so vdani tej veliki zemlji, kiji h preživlja in jim daje zaslužka.

Ta svoja načela bo list Glas Naroda tudi zanepre izpolnjeval. Z dobro premišljenim svetom in bodrilno besedo ob vsakem času bo vsakomur na razpolago.

V veliki meri bo skrbel za duševni užitek svojih čitateljev.

Njega vsebina bo nadvse izbrana. Uredništvo predbro pozna sentiment našega izseljenega naroda in vsled tega mu bo nudilo vse, kar ve, da mu bo povolji.

Z novim letom začnemo objavljati na zadnji strani izvanredno zanimiv roman "Poizigalec", delo slavnega francoskega pisatelja, ki je vsled svoje napetosti in zanimivosti povzročilo svetovno senzacijo ter zavzema odlično mesto v svetovni literaturi.

Vsak dan bo v listu po ena zaključena povest oziroma črtica, dobršen del novic iz starega kraja, najzanimivejše ameriške novice, posebno one, ki se tičejo dela in delavstva.

Tudi Peter Zgaga nam je za prihodnje leto zaslugal svojo pomoč.

Naš list bo vsakemu odprt za vsako trezno debato in razpravo, in bo tudi zanepre javna pozornica, kjer lahko vsakdo širi svoje nazore, jih utemeljuje ter s poštenim orožjem pobija nasprotnikova načela.

Čimveč naročnikov bo imel, tembolj bodo te obljube izpolnjene, temveč bomo mogli nuditi svojim čitateljem.

Čeravno so slabi časi v deželi, bo vsak zaupel svoto za naročnino, ki nikakor ni previsoka z ozirom na vse ono, kar vam nudi list.

Kdor obnovi takoj celoletno naročnino, dobi v dar senzacionalen roman "Vdova Leruž", ki je te dni prenehal izhajati v našem listu. Po vrhu pa še eno knjigo "Peter Zgaga".

Obe knjigi predstavlja lepo vrednost ter bosta trajnega pomena.

Na delo rojaki!

Iz Slovenije.**Poroke.**

V Ljubljani se je poročil Josip Dolanec, urednik in podvodja Dopisnega urada za Slovenijo, z gosposično Miro Kotnikovo.

V šentpeterski cerkvi v Ljubljani se je poročil Anton Žitnik, črkostavec, z gđ. Mici Novakovo.

Smrtna kosa.

V Mariboru je umrl komaj 26-letni sodrug Andrej Jezovšek, delavec v mestni plinarni, na proletarski bolezni — jetiki. Njegovi sodrugi so sklenili, poskrbeti za osiročeliga otroka.

V Ljubljani sta umrla Josip Hočvar, višji nadzornik državnih železnic, in Marija Svetlin, stara 79 let.

Dne 21. nov. je po kratki mukotrpni bolezni umrl v 56. letu Fran

Zesser, posestnik in trgovec v Krškem ter župan in večletni mestni načelnik. Pokojnik je slovel kot dober svetovalec in bil vsakomur brez razlike strankarske pripadnosti s svetom na razpolago. S svojim energičnim in odločnim nastopom za pravico se je priljubil pri povsod. Da e bil visoko častan pri vseh, je pričal njegov pogreb.

Izgon poljskega žida.

Po Mariboru se že dolgo klati žid Hering Grosinger, obtožen, da se peča s sovodstvom, radi česar je sedel v preiskavi. Navedel je tudi napačne podatke o svojem domovinstvu. Kazensko sodišče je že zdavno izrelo izgon žida iz Jugoslavije, vsled intenzivnejše pa se je zadržal v Ljubljani.

Kakor se kaže, je z obsodbo sovodstvi bolni umrl v 56. letu Fran

Smrtna kosa.

Dne 14. nov. je umrl v St. Lovrenu na Dolenjskem Janez Piškar, župnik v pokoji. Rojen je bil 7. junija 1849 v Motniku. Služboval je kot kaplan na raznih mestih na Dolenjskem; leta 1891 je bil imenovan za župnika St. Ožbalt, odkoder je leta 1913 radi bolehnosti stopil v pokoj. Kot vpoškojen župnik je najprej bival v Škofji Loki, nato se je preselil v St. Lovren, kjer je svoj čas služboval kot kaplan; pomagal je tudi v dušnem pastirstvu. V prostem času se je z veseljem bavil z astronomijo (zvezdarstvom).

Municipija za Jugoslavijo.

Te dni so prišli iz Čehoslovaške v Maribor štiri vlaki municipalije za Jugoslavijo.

Tihotapstvo z valutami.

V Mariboru so na sledu družbi rafiniranih valutnih tihotapev. V afero je zapletena tudi žena nekega višjega uradnika.

Železniška proga k morju skozi Kočevje-Črnomelj.

"Kmetijski list" piše: Doznavamo, da se je tudi inženjer Kavčič ki gradi ljutomersko železnico, izjavil za progo Kočevje-Črnomelj-Severin-morje in da le to progo priznava za upravičeno in najbolj odgovarjajočo potrebi, čimer se izjavlja on proti Kajfeževi progi. Mi smo mnenja, da bi bilo prav, če bi se Kajfeževa proga gradila in si jo zelo želimo, toda ta proga se ne sme graditi na škodo proge, ki preko Kočevja-Severina veže vso Kočevsko, dalje Belo Krajino in Poljansko dolino s Kvarnerom.

Jugoslovansko-čehoslovaška liga se je ustanovila 10. novembra v Ljubljani. Liga si je nadela na logo, buditi bratsko vzajemnost obeh narodov na političnem, kulturnem in gospodarskem polju.

Meziški svinčeni rudnik

je prešel v angleške roke. Angleži so ponudili Jugoslaviji 25% akcij v nakup. Ker se pa država tega loslužiti ne more, se priporoča zasebnikom, da bi se zanimali za nakup teh akcij.

Državno žrebitišče je zgorelo.

V Brodu pri Kranju je pogorela velika baraka vojaškega žrebitišča, v kateri je bilo 15 žrebetov. Ono žrebe je zgorelo, ostala žrebeta pa so z veliko nevarnostjo rešili vojaki. Zgorelo je dalje 4000 kg sena, 6000 kg slame in 200 kg ovasa. Ogenj je bil podtakanjen. Zadnje čase so se pripetili v tej okolici že trije slični dogodki.

Sneženi zameti.

so ponekod tako veliki, da je že obtičalo nekaj osebnih in tovornih vlakov v snegu. Železniški promet je zelo oviran.

Poročil se je

zavedni rojak-kmet Jože Mrgole, posestnikov sin v Rogančici, z gđ. Julijano Rajčeco v Dolgi.

Umrl je

občeznani rodoljub Jože Jermančič, posestnik na Druščah. Bil je dolgo vrsto let občinski svetovalec in do zadnjega sodni cenilec.

Palaca Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani

je ena največjih palac v državi in gotovo tudi ena najponosnejših. V glavnem je bila palača 26. nov. dograjena. Kako velika je ta stavba, naj pokaže nekaj števil. Palača ima dve nadstropji pod zemljo, pritrilje in pet nadstropij nad zemljo in na vrhu še 4 metre visok oktagon (osmerokotni stolp). Najnižja točka je 8 metrov in 80 centimetrov pod zemljo. Ploskev palače znaša v podzemlju 2393 kvadratnih metrov, v petem nadstropju pa 1591 metrov. Za odvoz zemlje, ki se je izkopal nad 10.000 kubičnih metrov, se je porabilo okoli 14.000 voz. Za temelje in za zidovje kleti se je porabilo 3551 kubičnih metrov betona in 103.520 kilogramov železa, za delo nad zemljo pa 3900 kubičnih metrov gruča, 294.327 kg železa, 1.434.700 kg cementa in 1.609.200 kosov opeke. Pri gradbi palače je bilo zaposlenih nad 240 delavcev, izmed katerih so bili vsi Slovenci, po večini Slovenci. Stavba bo imela lastno električno centralo, centralno kurjavo in ventilacijo, sv. vrati.

Torej, kdor se hoče razvedriti, naj ne pozabi priti na sv. Štefana. Poleg poslovnih prostorov banke bodo v palači še stanovanja, raz-

na trgovska podjetja, bar, velika kavarna in prodajalni prostori. Pod zemljo bosta dva velika tresorja (blagajni), največja v Jugoslaviji, ki bosta popolnoma varna pred vsako tatvino in ognjem. Palača bo dogotovljena in izročena svojemu namenu koncem leta 1922. Palača sta gradili domača tveška Tönnies in podjetje "Obnova", načrte zanjo pa sta izdelala inženjer Krásný in Nový, oba iz Prage.

Električna centrala v Zagrebu.

Iz Zagreba na Dolenjskem, kjer ravno montirajo v električni centrali, stoječi ob reki Krki, dve veliki turbini, bo čez nekaj tednov stekel električni tok po precej obširnem delu Dolenjske. Prva taka, v večjem obsegu moderno in popolno dograjena električna centrala bo na Dolenjskem ta; preskrbovala bo z električnim tokom celo Suho Krajino, Stično, Šent Vid, Višnje gor, Žalno, Grosuplje, Smarje, Škofljico, Dobropole in v slučaju zadostnega toka tudi Ribnico. Delniška družba za eksploatacijo vodne sile reke Krke ima poleg tega še v načrtu izrabo ostalih vodnih sil te reke, ki se nahajajo v bližini že zgrajene električne centrale in se bodo v slučaju potrebe zvezale z glavno centralo. Sedanjí električni stroji centrale v Zagrebu bodo proizvajali 220 konjskih sil. Iz teh moči bo gerelo okrog 4000 žarnic, preskrbovale se bodo dve večji industrijski tovarni z električnim obratom in se gonilo več žag, mlinov in kmetijskih strojev. Kakšne važnosti je za ta del Dolenjske omenjena električna centrala, dokazuje veliko zanimanje, ki ga kažejo tostranski Dolenjci, kajti oni se zavedajo velikega pomena praktične strani razsvetljave po hišah in električne moči, tako v obrtnem, kot tudi v kmetijskem obratu. Vseled tega je tudi odziv na povabilo, suskripcije zelo živahen. Ako je človek že imel priliko videti eksploatacijo vodnih sil na Švedskem, Norveškem, v Švici, Bavarski itd., je opazoval, kako od leta do leta raste napredek v industriji in drugih gospodarsko važnih obratih in ljubi tudi domovino ter ji želi evetovnega napredka, mora tembolj pozdraviti one moke, ki so se upali v sedanjih težkih nabavnih časih poprijeti preopretnost naprave in jo idvesti do konca. Kar ne more eden, tega se složno poprime več moč in naša dežela bo kmalu preprežena z drobnimi žicami, vsebujočimi ono neukročeno moč, ki domača dežela zlato in hrani človeško moč.

Delniška družba Vinaria v Ptuj.

S pomočjo raznih slovenskih zavodov se snuje v Ptuj "Vinaria" d. d. z delniško glavnico 5 milijonov kron. Družba namerava prevzeti že obstoječe podjetje Vinarske zadruge v Ptuj z vsemu nepremičninami in vsemi temu podjetju pristojnimi pravicami in se baviti z nakupovanjem, negovanjem in prodajo vina vseh vrst, nakupovanjem, predelovanjem in nabavo grozja, sadja, sadjevca, sploh s predelovanjem vseh vinskih in sadnih pridelkov, kakor njih odpadkov. Družba namerava posvetiti zlasti izvozu poznost. Delniška glavnica je razdeljena na 12.500 delnic po 400 kron. Osnovanje takega podjetja torej iz gospodarskega stališča le pozdravljati, ker bo gotovo pomagalo pospeševati izvoz naših vin na tuje trge in jim tam priboriti sloves, ki jim gre.

Dopis.**Chicago, Ill.**

Nikdar poprej niso čikaški Slovenci šli od kake predstave tako zadovoljni, kakor od prve predstave, ki jo je priredilo naše novo pevsko društvo "Adrija" pod vodstvom Mr. Račiča. Vsakdo je obljubil, da bo prihodnji zopet prišel. Sedaj se pa zopet nudi rojakom par veselih uric. Mr. Račič bo namreč priredil s svojimi učenci predstavo na sv. Štefana dan (26. dec.) ob treh popoldne in ob osmih zvečer, in sicer v cerkveni dvorani, 22. Place in Lincoln St. Cellega programa ne smem izdati, toda povem vam tiho na uho: pri-kanal se bo tudi "Pijanček pred

bolgarski krvni čaj". Seki izkuhani iz teh žil, izstijo ledice, obogate kri ter dobro uravnavajo črevesje. Če vzamete vročega, predno greste k počitku, vam bo pregel v naglici prehlad. Vprašajte lekarnarja, ali po pošti zavarovano, 1 velika družinska skatla \$1.25, 3 skatle \$3.15 ali 6 za \$5.25. Naslov: Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Peter Zgaga**Čast jim!**

Jaz pravim: Čast mu dajmo, komur čast! Pa če je bilka v polju ali hrast te ali one Zveze in Jednote. Da le Jednoti ne dela sramote, mu slava večna in nebeska čast.

No, zadnjič se je nekaj pripetilo povsem človeškega. Pa kaj bi bilo?

Ni! Kuhal je, prodaval, razpečaval.

gaiste! Sem podpredsednik in sem hrast.

jaz že ne sedem Andersonu v past.

A sedel je. Presneta ti pošast! Kaj bo Jednota rekla, kaj urad, ko treba iti bo na prične spat?

In kje bo seja poglavitna, glavna, če bo predsedil službica tevažna izmamila ves čas in vso prostost? On — podpredsednik — uživa sveti post v kažotu temnem, vse zastran postave, ki mede, meša, uradnikom glave. Pozdravljen kotel, zbogom vinski grozd!

V Pennsylvaniji imam prijatelja, ki je velik lovec pod Gospodom. Zadnjič mi je sporočil, da je bil na lovu, da je imel veliko srečo in da je ustrelil tri je-lene.

Bo že tako, če pravi on. Jaz bi mu stavil le eno ponižno vprašanje: Koliko kizlov je ustrelil pri tem?

Italija in Jugoslavija sta sklenili pogodbo. Pogodba bo toliko časa v veljavi, dokler se bo Italija izljubilo.

V Srednjem veku so imeli navado imeti na vsakem dvoru enega ali dva dvorna norea.

Nologa dvorna norea je bila ugajati komedije pri dvornih pogledih, se pačiti in šeniti, da je bilo vsem navzočim v smeh in zabavo.

Ostanki tega dvornega norea izmirajo sedaj na otoku Majderi.

Predsednik Harding pravi, da bodo napočili v deželi lepši in boljši časi.

Izrazite se natančneje, gospod predsednik. Kdaj bodo napočili ti boljši časi? Povejte, gospod predsednik, že vsaj leto in mesec, če dneva ne morete imenovati.

Kdo se še ne spominja strašne katastrofe, ki se je pripetila pred meseci na newyorškem Wall Streetu? Na vozu je eksplodiral dinamit ter povzročil velikansko škodo?

Kdo je povzročil atentat? — so vprašale oblasti ter v isti sapi odgovorile: Boljševiki. Kdo drugi. Krivca pa niso mogli najti. Vsa ameriška detektivska, vladna, državna in privatna agencija je bila na delu. Stotisočniki, morda milijoni so bili izdani v to svrhu. Uspeha pa nobenega. Ta denar naj bi bil izdan zastoj? Ne, to se ne sme zgoditi, to bi bila prevelika blamaža za tajno službo. Krivca je treba izslediti in izslediti so ga. Neki ameriški detektiv poroča iz Varšve: Imam dokaze, da je atentat delo tretje internacionale. Tretja internacionala ga je financirala. Atentatorjev nisem mogel aretirati, ker so, bodisi mrtvi, bodisi so se razkopirili.

S tem je konec cele zadeve. Policija je opraua, skrivnost Wall Streeta razvozljana. Jaz bi le nekaž rekel: Ameriški kapitalisti ne smejo misliti, da je Lenin norec. On ve, da se z uničenjem ne da ničesar vzpostaviti.

In Lenin prokleto dobro ve, da newyorška Wall Streeta z bombami ni moglce uničiti, pa magari, da bi njegovi ljudje poslali vse hiše, stoječe na tej zloglasni ulici, v zrak.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ.

Seki izkuhani iz teh žil, izstijo ledice, obogate kri ter dobro uravnavajo črevesje. Če vzamete vročega, predno greste k počitku, vam bo pregel v naglici prehlad. Vprašajte lekarnarja, ali po pošti zavarovano, 1 velika družinska skatla \$1.25, 3 skatle \$3.15 ali 6 za \$5.25. Naslov: Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Jugoslovanska**Katol. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih surtin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MOHOR MLADIČ, 2903 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.

FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.

PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.

JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.

ANTON CELARG 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilco: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljavo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prosaje za sprejem novih članov in bolnišica spricevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član! ali članicami.

Svetonočna vrnitev.

Spisal Josip Premk.

Prostran prt, poln čudotvorne beline, iskreč se v nešteti biserih, je bil pogrnjen vsenokrog. Kakor umazane črne kocke z belimi čepicami, je bila raztresena vas Zaplotje. Jabolke vaške eerkve se je svetilo v prosjani mesečini kakor veliko goreče oko — kakor solne sredi zvezdic, ki so mežikale v prijetnem sijaju svetonočne lepote v vseh hišicah, raztresenih pod brdom.

Anka se vrača... Daleč je že zunaj vasi. V nejasni bliščobi vidi rodno vas, a vendar ji je težko: postaja — pomišlja... ozira se po nebu in tudi v njenih očeh se svetlika nekaj velikega — sreča morda, čustvo nepojmljive lepote, ki je je polna zemlja in nebo v skrivnostnih sanjah svetonočne poezije.

Rezek zrak ji lega na prsa, mrzel in oster, kot posut s šivankami, a vendar vzdihuje Anka globoko, kot da hoče z enim vzdihom zamoriti vse, kar ji leži tako težko na duši...

Pred dvema leti je odšla Anka v svet — kjer je upala dobiti toliko lepega, saj Anka je bila v vasi najlepša izmed deklet. Šla je z dobroto v srečo, z upom v duši in ni ga bilo, ki bi ga Anka takrat sovražila...

Veselo se je poslavljala — nič bojazni, nič strahu, z nasmehom v očeh in sladkim zanosom, da stopa v poljano, kjer so zveztele njene rože: to se je zgodilo v času, ko še ni kanilo v Ankino sree spoznanje, da zna ta lepi, širni svet biti tudi toli zavraten in ostuden.

Takrat je imela Anka šestnajst let — dva črna mandlja sta žarela pod košatimi obrvi in ves obraz je pričal o nedežnosti. Tako se je poslavljala Anka in ni verjela onim, ki so ji pravili, da bo njena vrnitev bolj žalostna.

Prišlo je kakor v lepih sanjah, polnih sladkosti. V mestu je dobila službo pri bogatem starikavem gospodu, ki je imel oči velike in izbuljene, da jih je komaj pokrili s trepalnicami.

Tam je imela Anka vsega v izobilju kakor bogata gospa in čudila se je, da so v mestu ljudje tako dobri. Po večerji sta pila z gospodom cekinasto vino, in včasih se je zgodilo, da jo je gospod pogladil po licu...

In nekoč, ko je gorelo Anki po vseh žilah od preobilne pijače, se ni mogla premagati, zaspala je pri mizi... To je bil tisti večer, ko se je drugi dan prebudila prestrašena in polna kesanja... toda bilo je storjeno v zmoti, v nespoznanzju in konce je bil kljub vsemu razočaranju gotov, kakor je bila gotova pogrba s tistim dnem, ko se ji je zahotelo lepšega življenja...

Potem je služila drugod — na različnih mestih dve leti in sedaj rem kraju, naj ne zamudi te pri-se vrača in gleda na rodno vas, ki je vsa kakor nekdanj, a vendar toliko drugačna...

LEPA PRILIKA!

Naprodaj je posestvo v Mokronogu, obstoječe iz treh hiš št. 24 in 25, št. 22 in št. 168 ter gospodarskega poslopja in 9 stavbenih parcel, travnik, pašnik in 2 parceli gozda Pehur. V prvi hiši je davčni urad, sodnija, zapori in stanovanja za uradne sluge, vse v dobrem stanju. Prodaja se skupaj. Kdor ima nekaj več denarja in ga želi investirati v sta različen mestih dve leti in sedaj rem kraju, naj ne zamudi te pri-se vrača in gleda na rodno vas, like. Podrobnosti vam poroča lah-ko: L. Benedik, 82 Cortlandt St. New York, N. Y.

(15-20)

Karijera novega clevelandskega župana.

Odpuščen iz policijske sile po šest in dvajsetih letih uspešne službe, diskreditiran, uničen in brez denarja, bo Fred Kohler dne 1. januarja nastopil najvišjo častno službo, ki jo more dati mesto.

Poroča Karl K. Kitchen.

Nobene izjeme ni, ki bi dokazovala pravilo. Tudi nobeno posplošenje ni resnično, vsled tega tudi naslednje ne. Nikarte pa verujete tega, si oglejte slučaj Fred Kohlerja, novozvoljenega župana petega največjega mesta v Združenih državah, Clevelanda, Ohio.

Pred osmimi leti je bil Fred Kohler, takrat policijski načelnik v Clevelandu, odpuščen iz policijske sile radi obnašanja, ki ne pristojajo javnemu uradniku. Vsa kovrstne obdolžbe se je dvignilo proti njemu in te obdolžbe je tudi vzdržala komisija za civilno službo, naka je bil Kohler po šest in dvajsetih letih službe kot policist pognan na cesto, osramočen, diskreditiran ter skoro brez vseh sredstev. Najhujša stvar pri tem pa je še bila, da ni imel nobene profesije, k kateri bi se vrnil. Edino sredstvo za življenje mu je vzel sklep komisije.

Kljub temu pa je danes izvoljen župan mesta, ki ima skoro en milijon prebivalcev, — izvoljen od velike večine vsprilo na videzno nepremagljivih ovir. Za mesto župana se je potezal neodvisno od republikanske ali demokratskega tiketa, čeprav je bil celo svoje življenje republikanec in čeprav je imel proti sebi vse lokalne liste, je dobil Fred Kohler vendar najvišjo čast, katero morejo podeliti volilci v Clevelandu, ki so bili mnenja, da je on najboljši mož za to mesto.

Cleveland me bo nekega dne izvolil svojim županom, — je rekel Kohler ob času, ko je bil odpuščen iz policijske službe. Pri zadnjih volitvah se je to tudi zgodilo. Fred Kohler se je vrnil, da se osveti.

V splošnem se Newyorčani prav tako malo brigajo za županske volitve v Clevelandu kot za one v Forest City. Fred Kohler pa je postal narodna postava pred več kot desetimi leti, ko ga je pokojni Theodore Roosevelt proglasil "najboljšim policijskim načelnikom v Ameriki". Sedaj, ko je bil izvoljen županom po osmih letih boja, da se očisti in opraviči v očeh Clevelandčanov, pa je ena najbolj zanimivih prikazni v Ameriki. Takega povratka namreč še ni bilo zaznamovati v zgodovini ameriške politike.

Nobena dvoma ne more biti, da je bil Fred Kohler najboljši policijski načelnik v Ameriki kot ga je Roosevelt javno imenoval po svojem obisku v Clevelandu v času, ko je bil predsednik Združenih držav. Pisee tega članka dobro pozna uspehe Kohlerja kot načelnika policijskega departmeta. V preseljenjivem kratkem času je izpremenil debeluharsko, starokopitno policijsko silo v moderno in uspešno organizacijo na strogo vojaški podlagi. Sam brezmadežno obleden je napravil tudi iz svojih ljudi najboljše obledene in najboljše izvežbane policiste v deželi. Starokopitneži ga niso ljubili, a on jih je iztrebil z velikansko naglico. Ker je bil deležen podpore Tom Johnsona, demokratskega župana, ki ga je napravil policijskim načelnikom kljub dejstvu, da je bil republikanec, se je Kohler lotil izčiščenja mesta.

Predno je postal Kohler policijski načelnik je bil Cleveland sličen številnim drugim velikim mestom v Ameriki. Na duceate in duceate nesramnih hiš, ki so bile last spoštovanih meščanov ali vzete v najem od njih, je javno evetelo. Vlačuge so se potikale po ulicah dolnega mesta in igralnice so mirno poslovale, razven če je prišlo do kakega izvanredno velikega kravala. Kohler je sklenil, da te razmere ne morejo obstajati še naprej ter prišel z izčiščenjem mesta. Marsikateri reformatorji bodo obsojali njegove metode, ki so vključevale tudi silo. Pognal je ženske s cest, zaprl tenderloine ter prisilil profesionalne igralce, da so zapustili me-

sto. Z žepnimi tatovi in drugimi zločinci je postopal na isti način. Odvedlo se jih je na najbližjo železniško postajo ter prisililo, da so sedli na najhitrejši tovorni vlak. Če so se vrnili, so oddelki Kohlerja grdo postopali z njimi. Številne stvari, katere je storil, so bile mogoče nepostavne, a izčistil je mesto in dokler je ostal on načelnik policijskega departmeta, je bil Cleveland ono mesto v Ameriki, ki je imelo najboljšo policijo. Zločinci, prostitutke in igralci so se držali proč od mesta, kajti neusmiljeno se jih je pretepla, če se jih je zalotilo na delu.

Vse to bi skoro dovedlo človeka na misel, da je bil Fred Kohler pruski tip policijskega uradnika, — da je bila surova sila njegov edini bog. Nasprotno pa je bil Kohler policijski načelnik, ki je prvi uveljavil "Golden Rule" politiko v postopanju z ljudmi, ki so bili aretirani radi različnih manjših prestopkov. Pijančke, katere se je privedlo na različne policijske postaje radi pijanosti, se je poslalo domov, ne da bi jih zaprl, razven če so bili pijanci in razgrajali iz navade, ki so prihajali redno na obisk na policijske postaje. Manjše kršilce se je odpustilo s svarili, da se jim prihrani ponižanje nastopa pred sodiščem. Politika policijskega departmeta je bila izvršiti tako malo aretacij kot le mogoče. Le kadar je imel posla z znanimi kriminalci, je bil Kohler neizprosilen ter jih dal kaznovati kot določa postava.

Vsled svoje politike si je nakopal Kohler sveda dosti sovražnikov. Po smrti župana Johnsona in ko je postal clevelandski župan Newton D. Baker, poznejši vojni tajni kv Wilsonovem kabinetu, so sklenili nekateri Kohlerjevi sovražniki "dobiti ga" in to se jim je tudi popolnoma posrečilo.

Kot številni lepi možki je imel tudi Fred Kohler eno veliko napako, — namreč preveliko nagajanje do nežnega spola. To je bila v resnici njegova največja slabost. V svoji lepi uniformi je predstavljal krasnega možkega, posebno na konju in vsled tega so se zanimale zanj številne dovtone in zaljubljene clevelandске dame.

Njegove ljubezenske afere so bile tako javne, da se je dvignilo proti njemu tozadevne obtožbe in da je bil suspendiran kot policijski načelnik.

Po obravnavi pred komisijo za javno službo pa je bil oproščen ter seveda zopet nameščen kot policijski načelnik. To se je zgodilo leta 1910 in sicer pod republikansko administracijo.

Tri leta pozneje pa so bili njegovi sovražniki bolj uspešni in ker je bila na krmlu demokratska administracija, ni imel Kohler nikake prilike, da se izmota iz zanke. Njegove ljubezenske afere so bila njegovo pogubljenje.

Nekega večera so ga presenetili z neko poročeno mlado žensko. Presenetili so ga mož dotične ženske in nekateri sovražniki Kohlerja in sicer v precej kočljivem položaju. (Njegova morala je bila dvojne vrste. Drugim ni privoščil ničesar, sebi pa je vse, celo poročene ženske. Tak človek je hinavec prve vrste.) Takoj se je dvignilo proti njemu obdolžbe radi obnašanja, nevednega javnega uradnika in ob tej priliki je komisija za javno službo vzdržala proti njemu dvignjene obdolžbe. Bil je spoden iz službe, katero je opravljal tako dobro in v starosti petdesetih let je bil vržen na cesto, brez službe in brez denarja. Boj, da ohrani svoje mesto, je požrl njegove malenkostne prihranke.

Cleveland me bo nekega dne izvolil svojim županom, — je rekel na dan, ko je bil odpuščen iz službe, kajti prepričan je bil, da

ŽENSKA V ULOGI ZAKONSKEGA MOŽA.

Glas Naroda je pred kratkim poročal, da je bil sklenjen v Somerville čudovit zakon: ženska se je poročila z osebo, o kateri se je pozneje dognalo, da je ženskega spola. Slika nam kaže to žensko, znano pod imenom "James W. Hathaway". Poleg nje je dektiv, ki jo je aretirjal.

je igrala komisija politiko, ko je objavila svoj pravorek. Bil je mnenja, da je njegovo privatno življenje njegova lastna zadeva (in isto bi moralo potem veljati tudi glede svedenja ljubezni, katere je tako ustrajno preganjal), a on se je moral sveda ukloniti odločitvi komisije za javno službo.

Mesto da bi zapustil Cleveland, se je lotil posla, da se opraviči pred javnostjo. V jeseni istega leta je kandidiral za občinski svet v dvajsetem okraju, kjer je živel dolgo vrsto let. Porazen je bil z majhno večino, katero je dobil njegov nasprotnik. V naslednjem letu je bil kandidat za republikansko nominacijo za mesto šerifa, a je bil porazen. Leta 1915 je kandidiral za uradnika pri občinskem sodišču, a je bil zopet porazen.

Po teh treh porazih je vsakdo v Clevelandu rekel: — Kohler je na koncu.

Nič več se ni pokazal v mestu, brezmadežno obleden, z glavo pokonci. Kosmat in s starim potlačnim klubkom na glavi je predstavljal vsem dobro znano, a patetično figuro. Še vedno je skrivnost, kako je mogel obdržati skupaj telo in dušo. Prijatelji so mu dali sempatam kako delo, a dejanski ni imel nikakih stalnih službov. Kljub temu pa ni nikdar izgubil poguma.

Cleveland me bo nekega dne izvolil županom, — je ponavljal zopet in zopet. Kadar so ga skušali njegovi prijatelji pregovoriti, raj se ne poteza za javne urade, je vedno odgovoril:

Jaz bom pustil politiko, ko mi bo priredila stranka pošten pogreb.

V naslednjem letu pa se je zopet nekoliko povzpela na lestevici, kajti posrečilo se mu je dobiti republikansko nominacijo za okrajnega komisarja, a pri volitvah v jeseni je bil zopet neuspešen. To je bil že njegov četrti poraz in sicer zaporedoma.

Dve leti pozneje pa se je sreča izpremenila. Dobil je nominacijo ter bil izvoljen okrajnim komisarjem na republikanskem tiketu. Bil je prvi republikanec, ki je dobil urad v sodnji v osmih letih. Bil zopet izvoljen okrajnim komisarjem leta 1920.

Upal je sveda, da mu bodo republikane v letošnji jeseni naklonili svoj tikel za župana, — a to upanje se je razblinilo v nič, ko je župan Fitzgerald sklenil zopet kandidirati. Demokratje so nominirali Edmunda Haserodt in povsem izgubljeno upanje je bilo navidez boriti se proti temu dve-

ma, posebno raditega, ker so republikanski listi podpirali Fitzgeralda, en demokratski pa Haserodta. Fred Kohler pa je objavil svojo kandidacijo kot neodvisen kandidat. Prišel je hoditi od hiše to hiše ter povpraševati ljudi za njih mnenje. Obiskoval je hiše, v katerih je bil znan, a tudi one, v katerih je bil popoln tuje. On ni imel nobene platforme, to se pravi nobenega programa. On ni delal nikakih obljub. Rekel je le naslednje:

Vi veste, da sem bil najboljši policijski načelnik v Ameriki. Če bom izvoljen, bom tudi najboljši župan.

Ravno s pomočjo te metode je tudi zmagal. Po boju, ki je trajal celih osem let, so se velike ambicije Fred Kohlerja uresničile.

Kaj pa z damami? — ga je vprašal nekdo na dan po njegovi izvolitvi. — Ali jih boste zane-marjali?

Možki ne postanejo dobri, pač pa postanejo stari, — je odgovoril Kohler ter pomeknil poredno z oči. — Mi vsi se moramo končno pokoriti postavi gravitacije. Polcija v Clevelandu pa si bo izlikala svoje čevlje dne 1. januarja ter jih obdržala izlikane, dokler bom jaz župan.

Kaj tiči pravzaprav za to zagodnetno pripombo Kohlerja, bo on sam najbolje vedel, a kot star njegov prijatelj in obdovalec sem prepričan, da bo storil to, kar pravi.

Nikarte vrjeti, da se nikdar več ne vrnejo ali da ne pridejo nazaj. To sem vam hotel dokazati s povestjo o županu Kohlerju iz Clevelanda.

Razsoden poljski glas.

V reviji "L'Est Pologne" je priobčil J. Szviga pod naslovom "Poljska in českoslovaška" članek, v katerem izvaja, da bi sporazum Poljske s českoslovaško dal Poljski zanesljivo jamstvo za mir in konec bi bil tudi legende o poljskem imperijalizmu. Polsko-českoslovaško zblizanje bi pomnožilo vpliv in vpoštevanje Poljske v Srednji Evropi in na jugu in prispevalo bi k temu, da bi se mala ententa izgradila v široko zvezo držav Srednje Evrope in Balkana.

Nemške vojaške organizacije v Porenju razpuščene.

Iz Koblenca poročajo, da je vrhovna medzvezniška komisija razpustila vsa društva bivših častnikov in vojakov. Zaeno je prepovedala ustanovitve novih podobnih društev v Porenju.

Tragedija iz nižin življenja.

Poroča S. Mac Doughal.

Fatalisti, ki so prepričani, da so vsi dogodki v življenju človeka določeni vnaprej vsled neke samovoljne odločbe in da je vse, kar se pripeti človeku v življenju, neizogibno, bodo mogoče našli primerno rešitev za tragedijo, ki je dovela do smrti neke Sare Klein, deklice iz Brooklyna, stare trindvajset let. M'ss Klein je ustrelil njen zavrnjeni snubač — Nathan Slug iz Bayonne, N. Y., pred vratmi doma njenega strica na št. 281 South Forth Street, potem, ko mu je enkrat za vselej povedala, da se ne more poročiti z njim, ker hoče skrbeti za svoje lastne ljudi. Ko je padla deklica mrtva pred njegove noge, je morilec obrnil revolver proti samemu sebi, sprožil in umrl par dni pozneje.

Edina morala, katero more vložiti navaden človek iz cele zadeve je ta, da ni nikako jamstvo za dobro srečo, če je človek pošten in dober in da ni mlada deklica, ko je življenje je izključno posestvo življenja drugih ljudi, s tem se nikakor zavarovana pred nesrečo. Slučaj je tem večje važnosti, ker je spravljen na dan duha ponosne in ambiciozne mlade deklice, ter razkril majhno dramo iz resničnega življenja.

Pred osmimi leti je dospela Sara Klein v New York, slabotna, suha in preplašena deklica, ki je prišla iz Rusije ter nosila vso svojo lastnino povezano v majhno culico. Prišla je v grocerijsko prodajalno svojega strica, Filipa Zevina. Nikogar ni bilo na Ellis Island, da bi jo tam pričakoval. Prišla je enostavno ter povedala svojemu stricu, da hoče delati ter si prihraniti toliko denarja, da bo lahko spravila semkaj svoje starše, brate in sestre, ki žive v Rusiji, v bližini Odesa. To se je vsakemu zdelo velikanska ambicija, izven vsake proporcije z resničnim položajem stvari. Družina Zevin je sprejela deklico pod svojo streho ter ji rekla, da bo popolnoma dosti, če bo mogla prehranjati in vzdrževati samo sebe. Od onega večera, ko je prišla na dom družine, pa do njene tragične smrti, je bila kot domača hčerka. Ena izmed hčera Zevina je bila približno njene starosti in s to je živela Sara kot s svojo sestro.

Mlada priseljenka se je hitro naučila angleški v večerni šoli in od otrok doma ter v okolici doma če hiše. Kmalu je tudi pričela delati kot šivilja ter romala vsak dan preko Williamsburškega mosta na 23. cesto v Manhattan. Ker se je naučila šivati in delati obleko že doma v Rusiji, je zaslužila večih po sedemdeset dolarjev na teden, a svoje izdatke je omejila na najpotrebnejše stvari. Sama si je delala obleke, in čeprav so bile poeni in priproste je vendar vedno izgledala mična in čedna.

Ko si je prihranila tisoč dolarjev, je spravila v Ameriko svojega najstarejšega brata. On ji je pripovedoval žalostne povesti o razmerah, ki pravljadujejo v domaći deželi, o paniki, v kateri živi njena družina radi vedno pretečih pogromov in o opustošenju, ki je predstavljal naravno posledico vojne.

Ker je imela na svoji strani sedaj svojega brata, je napela vse svoje sile, da pripomore tudi ostali družini do boljše in srečnejšega življenja. Spravila je hitro svojega brata k delu ter ga poslala tudi v večerno šolo, kajti brez znanja angleščine ne more nikdo v resnici napredovati v tej deželi. Združene prihranke, namreč svoje in one brata, je razdelila v dva sklada, kojih prvi je bil določen za pomoč domaćim, dokler bi bili še doma in drugi za potne stroške za prihodnjega priseljence iz družine. Potekali so meseci in sklada sta rasla. Oktobra meseca je pisala domov, da bo imela okoli Božiča primeroma dosti denarja, da spravi v Ameriko svojega brata.

Na večer pred dnevom svoje smrti pa je pisala domov veselo pismo, v katerem je naslikala svoji družini lepše čase, katerih bodo deležni, ko se bodo enkrat stalno naselili v Ameriki. Rekla je, da bo nudi novi svet popolno prostost različnih talentom in da bodo vsi živeli v blagostanju in miru.

Paralelno s temi ponesnimi na-

črti pa je tekla povest o neki — mladeni ljubezni S strani deklice je bila ta ljubez le doživljaj stranskega pomena, ki je od časa d očasa osvetljeval njeno drugače neprestano zaposleno življenje. Poleg prodajalne njenega strica na južni četrti cesti v Brooklynu je imela sestra Nathana Sluga svojo majhno prodajalno. Tudi ta družina je prišla iz Odesa in sosedje so se pogosto shajali ter se pogovarjali o svojem domačem kraju, in o strašnih razmerah, ki prevladujejo sedaj tam. Pred nekako enim letom je pričel Nathan Slug snubiti Sare Klein. Ona je takoj povedala svojemu stricu, da se hoče ta človek poročiti z njo. Bil je dvodev star trideset let. Stric je rekel, da je to ideja, ki je vredna dobre premisleka. Predvsem je pa treba dognati, če je mladič človek zmožen prehranjati sebe in družino.

Nikarte razmišljati o tem — je rekla deklica. — Jaz ne mislim na to, da bi se poročila. Povedala sem Nathanu, kaj hočem napraviti s svojim življenjem in mogoče ga ne bo več blizu.

Dolgo časa se mlada človeka nista več videla, razmerje med obema je bilo obnovljeno v jeseni. Nathan Slug je večkrat odvedel Sare Klein v gledališče ter je lahko prišel v majhno stanovanje nad grocerijo, kadarkoli se mu je zdelo. Rekel je, da je njegova služba v neki zlatarski prodajalnici v Bayonne dosti dobra, da lahko misli na obnovitev svoje snubitve in na ženitev. Par dni preden je ustrelil deklico, je slednja povedala svoji sorodnici Mrs. Nettie Freineck, da jo Nathan Slug neprestano nalaguje s svojimi predlogi ter da ji pripoveduje, da je bedasto od nje, da žrtvuje svoje mlado življenje na korist svoje družine. Nadalje ji je rekel, da ne more razumeti, zakaj hoče rajša spraviti v Ameriko svoje starše, brate in sestre, kakor pa se poročiti s poštenim človekom. Sara pa je mislila, da mora on na vsak način razumeti njeno stališče, ker sta se družini poznali že v starem kraju. Pojasnila mu je, da bi se izneverila vsem svojim sklepom in idealom, ki so jo navdajali ob času, ko je zapustila Rusijo, če bi se iz gole sebičnosti udala, se poročila ter posvetila svoje nadaljnj življenje možu in družini, ki bi gotovo prišla.

Kljub resnosti ciljev in namenov pa je bila Sara vesela deklica, ki je vedno oživljala dom svojega strica.

Nekega večera je prišel Nathan Slug in nekaj časa sta bila sama s Soro v parlorju. Mrs. Freineck je mislila, da sta še vedno tam, a ko je šla na stopnice, je videla stati ob apri vratih spedač. Čula je, kako se je Sara Klein smejala ter rekla:

O no, tega ne boš storil.

V naslednjem trenutku je videla, kako je padla mrtva na tla.

Čeprav je bila karijera junake male priseljenke končana, ne da bi popolnoma dosegla svoj cilj, so ljudje vendar opazili, da je prešlo nekaj njenega duha v one, ki so jo najbolj poznali. Čeprav so vsi živeli v zelo skromnih razmerah, se je vendar pričelo gibanje, da se završi delo, katero je započela ona.

Jaz nisem še nikdar videla bolj krasnega značaja kot je bil njer, — je rekla njena sestrična. — Vedno je delala načrte za druge ljudi in nikdar ni mislila samo na sebe. Kljub temu pa je bila vedno veselega razpoloženja ter pripravljena razveseljati sebe in druge. Imela je neštete mesece naprej do časa, ko bodo prišli njeni starši v to deželo in računala je vse stroške do zadnjega dolarja in centa. Če mislimo na to, kako slabotna je bila, a kljub temu tako polna poguma, ne vemo, ali bi jo obdovalevali ali pomilovali. Prišli smo vsi do prepričanja, da moramo najti pot, da završimo njeno započeto delo in spravimo njeno družino semkaj. Poleg tega pa se vprašujemo, kako se je moglo kaj tako strašnega pripetiti ravno njej — njej v tako velikanskem številu ljudi.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Svetišče starih Etruskov.

Svetišče starodavne boginje Voltumne, katero se omenja petkrat v prvi dekadi Livija, približno od 431 do 286 pred Kristom kot svetišče, v katerem so se etruški principi zbirali na posvetovanje glede splošnih in skupnih zadev konfederacije raznih etruških plemen, se je po mnenju profesorja Gigliolija našlo tekom izkopavanja, katera je vpriziril — princ Aleksander Ruspoli pri Vignanelo, med Civita Castellana in Viterbo v Italiji.

Čeprav izjavlja Dennis, da nima kraj Vignanelo nikakih važnih ali zanimivih ostankov, je vendar znana stvar, da je bil kraj važno središče naroda Etruskov, kajti tam se je našlo vaze, ki so nosile napise ter prizore iz Trojanske vojne.

Sedaj pa so zadeli raziskovalci na sledove obširnega svetišča, o katerem se domneva, da je bil — slavnj Fanum Voltumnae, to je svetišče Voltumne, etruske boginje, o katerem se ne ve natančno na katerem mestu je stalo. Viterbo, krajevni zgodovinar iz petnajstega stoletja, izjavlja, da je stalo to svetišče v njegovem rojstnem mestu. Dennis pa trdi, da se je nahajalo v Montefiascone.

Ker ne določa Livij, ki edini omenja to svetišče, obenem tudi mesta, kjer je stalo, se je že dosti ugibalo o tem. Če se bo na najstarejših izkopavanjih Vignanello dognalo, da so to v resnici ostanki onega starega svetišča, bo s tem rešeno staro sporno vprašanje med učenjaki in zgodovinarji.

Stari Etruski so bili narod, ki je živel v centralni Italiji nepoznan čas pred ustanovitvijo Rima ter ustvarjenjem rimskega cesarstva. Etruski so se nato spojili z Rimljani, in med Rimljani tudi izginiti. Njih kultura je bila precej visoka in v zadnjem času se je izkopalo številne stvari, ki pričajo o njih kulturi, ki je najbrž helensko - feničanskega izvora.

Žerjavi.

Ernest Tiran.

Preko neba so leteli žerjavi, solnce sinovi sanjavi. . .

"Kam gre vaš pot?"
Ne vemo. . .
Mrz je pri vas,
pa gremo
solnce iskat. . .

"Kje je vaš cilj?"
Tam, kjer perot
strta omahne v vikar —
Morda povsod.
Sojeno nam je
umreti —
greh je leteti.
A mi — kaj Zen nam je mar!
V sredo božanskih višin
smo zarili svoj klin —
o solnce, o cilj!

"Pa vas ni strah?"
Da pademo v prah?
Strti?
O človek, čemu se bojiš?
smrti!?

Živis,
a tvoj dan je teman,
sužnja pečat
mu na čelo je vžgan. . .
In ko ležiš, da umreš, govoriš:
"Cvet je za evetom zvenel,
up je za upom odplul —
nisem živel." —
Če si ga nisi ukral,
brat Prometeja postal,
ne boš se grel!
Mar misliš, da Zen ti bo
solnce v naročje naslil?
Pridi za nami, o brat. . .
Ko se upreš,
spomni se pesmi žerjavov
takrat:

Naš dan je Titan,
ves v sili blesteč,
v svobodo pojoc,
upora drhteč. . .
Žerjavi, mi gremo
v usodo smajoč,
bogu rogajoč
se, mi gremo:
O solnce, o cilj!

700letnica medicinske fakultete v Montpellieru.

Te dni je preteklo 700 let, odkar je bila ustanovljena sloveča francoska medicinski fakulteta v Montpellieru.

Mali Ned.

Božićna povest. — Yvette Prost.

Žalostno decembersko nebo leži nad črnim mestom Newcastle. Celo jutro je bila megla tako gosta, da se je komaj dalo razlikovati v tej sivi vati mimo hitre tramvajske luči. Proti poldnevju se je megleni zastor raztrgal in razkril visoka umazana sajasta poslopja, dimnike parobrodov, ki leže na Tyne, ter ponosno kraljevo krono katedrale sv. Nikolaja. Začel je padati droben, mrzel dež in trotoarji so vsi polzki.

Ned se spreha po cestah, zatopljen v svoje skrbi. Ljudje hito mimo njega in se ne brigajo zanj, skrivaje svoje nosove v ovratnike rjavih dožnih plaščev in delajo s svojimi velikimi čevlji težke vtise v mehko blato... In kako mrzlo je to blato za Nedove bosa nožice!

Ned je možak sedmih let, ki že pozna vso težo življenja: ve, da so zimski dnevi dolgi, kadar soba ni zakurjena, če človek ni kosil in tudi ne bo večerjal; ve, da so noči strašne, če se mati ni vrnila domov in podgane plešejo svoj peklenski ples v prazni shrambi; žaliho ve tudi, da so hujše stvari na svetu, kakor postni dnevi in grozne noči; to so večeri, ko pride mati domov vsa divja, njen zeleni šal je umazan od blata, njeni rameni lasje so razpletani na ramah in cela njena oseba izpuhteva mogočen duh žganja.

Spreha se... Njegov reven obraz, ves pikast in z znaki skrofuloze, ima na senah in v kotu ustnice koščke obliža, ki mu jih je prilipila usmiljena sosedka. Njegovo ubogo teloce je pokrito na golih koži s temnozelenim jopjem, ki široko zeva na obeh komolcih in na rami; hlačke, pritrjene z vrvice, kažejo na vseh koncih njegovo žalostno nagoto; prsti so mu vsi ozehli in le s težavo vlačijo za seboj levo nogo, ki jo je ranila skrbna ubite steklenice.

Ko se je megla dvignila, je zapustil umazano podstrešno sobo, kjer živi s svojo materjo, v blatni ulici, ki vodi v staro mesto. V pritličju hiše stanuje čevljar-kupač, čegar prodajalna izgleda kakor nedotaknjen spomin iz petnajstega stoletja, ne samo vsled arhitekture, ampak tudi vsled srednjeveških čevljev, ki tam visijo.

Kadar ta čevljar ni popolnoma pijan, se zanima večkrat za usodo dečka in ga vpraša s prijazno čmernim glasom:

"Torej dečko, kaj mati ni prišla domov?"

Toda v vselem božičnem času se stari ne iztrezni in tako ne ve, da Nedove matere že tri dni ni domov.

Prvi dan je Ned večerjal ostalek mrzle fižole juhe; drugi dan je stal dolgo kakor hipnotiziran pred izložbo delikatesne trgovine in tu je stopila ven lepa deklica rdečih lic in mu dala veliko kuhano repo in nekoliko oskrbano banano: naravnost bogovsko darilo po njenju dečku!

Toda danes se nič, prav nič!... Pa kaj zato! Ned ni tako lačen, kakor bi si kdo mislil; vedno manj čuti žgocno bolečino v želodcu; glava mu je lahka in polna lepih sanj. Saj ve, da je ta večer 24. decembra praznik veselja: zakaj se tudi on ne bi veselil tega dne? Ali ni ves svet vesel na ta večer? Očuvnata gre mirno in vleče za seboj otroka, ki je čisto zavrt v kožuh; guvernanta diši fino, otrok pa je tako bel in rdeč, da ga gotovo redijo samo s smetano in slaščicami. Dva mornarja stopita iz gostilne, veselo gresta roko v roki in širok smeh jima žari s koza-vij lic... Potem diši še en veselo parček: dijaka z njegovo punco; tesno sta objeta, na obleki imata pritrjeno vejico in drug za drugim segata v rožnato papirno vrečico po tako velike bombone, da je Ned naravnost jezen... Čuti, da plava v zraku neizmerna miloba in polno sreče za vse zemeljske trpice: Božič, vesel Božič!

Sirena avtomobila vzbudi njegovo zanimanje. Oj, krasni voz s svetlimi stekli! In v njem na rjavih blazinah med cvetjem nebeskega prikazen! Ali je princesa, ali sta vila ta krasna svetlolasa gospodična v snežnobeli obleki?

Ravno na ogle utle se pretepa par blelih čestnih otrok okoli katedrale, ki jim da Jezus pozna samo bogprodajalca pomaranč, ki jim daruje gnilo sadje. Bila gospodična, jih je zapazila: hitro spusti dol okno avtomobila in začne metati nosi veliki klobuk z napisom 'Salvation Army' in privede večkrat

nimi rokami v rokavicah — velike čokoladne kroglice, zavite v srebrni papir.

Neda je kar pogrelo. Skočil je naprej v sredo dečkov, ki so se ruvali na tleh. Posrečilo se mu je zagrabiti eno kroglo, a v tem trenutku mu je velikanski žebeljni čevljev stisnil prste. Dvignil se je in začul od bolčine. Dečki so se s krikom razpršili in slastno požirali bombone. Ned ogleduje krvave prste; noht palec je deloma odtrgan. Elegančna dama, ki gre mimo, ga vidi in se ozlovoljena obrne proč. Ned se pa sramuje te krvi, ki teče in ki je ne more ustaviti, ker nima roba. V bližini je vodnjak. Ledenomrzla voda teče v širokih curkih na razbitih prstih; mraz mu zamori bolečino. Ned noče več misliti na to: na božični večer se ne sme jokati! Živelo življenje! Živelo veselje! Ta večer se boče Ned veseliti in naslajati!

Veselo koraka k Forsterjevi prodajalni, kjer so v izložbi razstavljeni okusni kosci pečenih rib z napisi, ki značijo cene. Ah, krasne zlatorumene ribe! Kakšno veselje, jih občudovati, jih jesti... v domišljiji!

Dolgo je stal Ned tam in tiščal nos na steklo, tako zamišljen, da ni opazil slin, ki so se mu cedile iz ust... Toda kmalu je opazil, da mu kosi rib povzročajo samo neutešljivo hrepenenje. Tako je pameten, da se celó umika izložbam, kjer so razstavljeni rožnati bonboni, sladkarije in kupi čokolade. Pogled na vse to mu le še podvoji bolečino v ranjenem prstu. Junaško povesi pogled pred slaščičarno, kjer bi tako rad občudoval torte, mlečni kruh in — slastne potice!

Lačni deček meni, da se spodobi praznovati veseli Božič samo z duševnim veseljem. Ali ni v mestu dovolj lepih stvari, da človek pozabi na lačni želodec, če jih gleda? Posebno ena stvar ga zanima, to je veliki most čez reko Tyne, ki se dá zavrteti in se odpre, da spusti mimo ladje z visokimi jambori. Tam bo gledal cele ure parobrode, ki hito mimo na širokih valovih medtem ko bobni jo visoko po dvonadstropnem via-duktu vlaki in tramvaj. Kako zabavne urice je preživel tu v lepih poletnih večerih, ko se je bliščala topla voda kakor zlato in so velike jate galebov letale mimo nad njegovo glavo!... Da, takrat je bilo lepo vreme, sedaj pa je ravno začelo se hujše deževati.

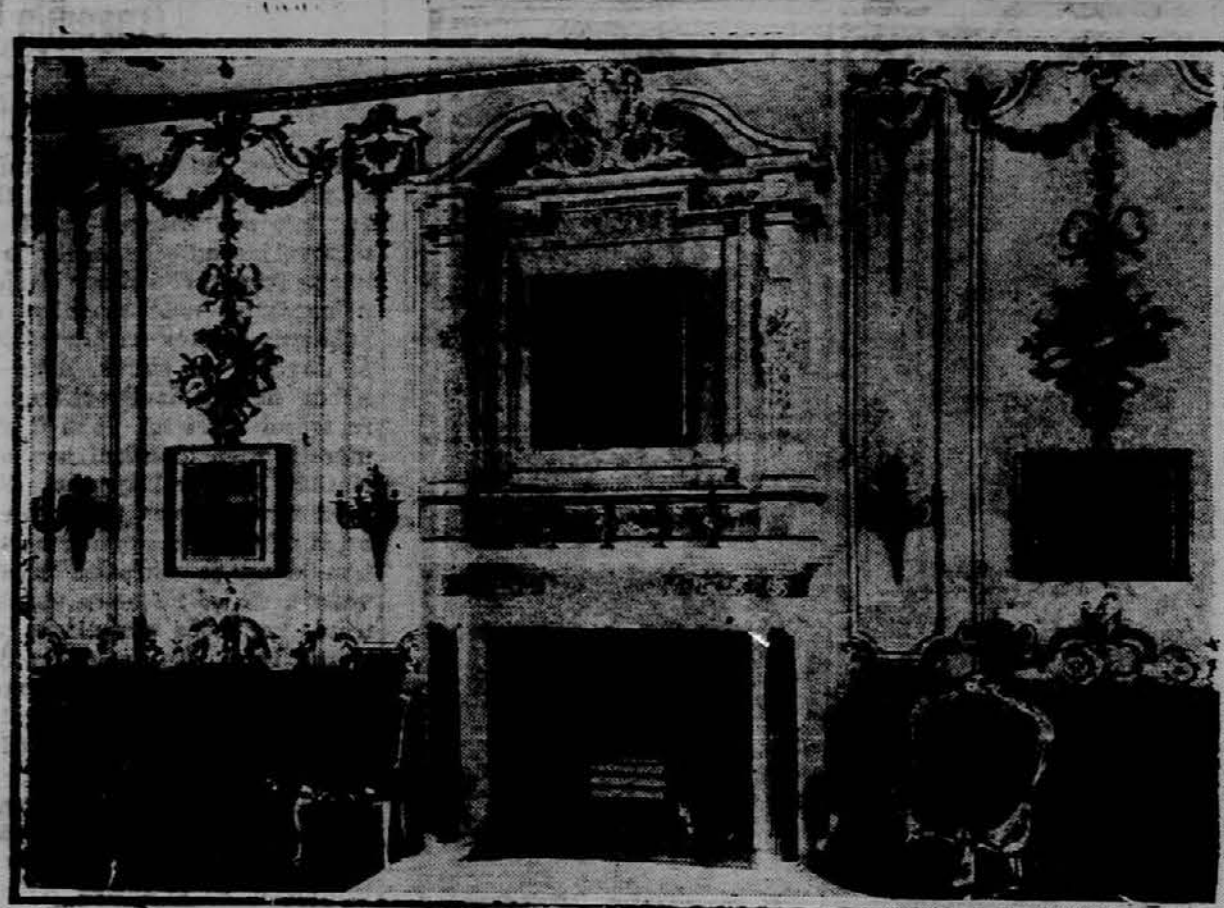
Deček se ustavi in pogleda v zrak. Počuti se zares prav neudobno... Pred njim se dviga visoki črni stolp starega mesta: ali bi ne mogel najti v njem pribežališča? Stopnice ga vabijo, začne stopati po njih, a ne čita napisa, da je treba prej plačati vstopnino. Ni se dobro zapazil očkavskovo brado stražnika in že ga je konec njegovega čevlja vrzel ven na cesto.

Tava dalje in kmalu je ves pokrit z ledom, kakor bi bil kandi-ran sad. Ta prisposoba pa, ki si jo je na tistem mislil, pa ne zado-stuje, da bi se nasmejalo...

Nenkrat stoji pred temnimi vrati malega muzeja. Gospodična z očali sedi pri vходу. Vsa zamišljena čita v debeli knjigi in si izpisuje besede. Deček dvigne k nji proso in boječ pogled, ona že odpre ustnice, da bi izrekla besede, ki bi ga pregnale, pa je prelena, da bi pokazala svojo avtoriteto. Pomigne malo z rameni in se spet nagne nad svoj papir — in Ned gre mimo.

Muzej ga pa precej razočara: ne more razumeti zanimanja, ki bi ga mogli vzbuditi ostanki egipt-skih loncev, ki ne merijo več kot eden ali dva kvadratna centi-metra, in stari kotli, od katerih so ostali samo še ročaji, saj še komaj pogleda rujave mumijske; nazadnje pada na tla, smrtnoutrujen in ves premrl.

Kljub svojemu optimizmu pride Ned do spoznanja, da je božično veselje precej majhno. Gotovo se dobi dečki, ki so ta večer bolj veseli. Zanje so lepi rdeči bonboni, postavljeni v piramide v izložbah slaščičarn; zanje slaščice, ki se tako sladko topijo na jeziku, zanje kosi pečenih rib, zanje tudi pečenih rib in potice in rdeči bonboni v male ročice, ki ne intezajo z njimi...

V kratkem se bo poročila hči angleškega kralja, princezinja Mar ija, z lordom Lascelles. Stanovala bosta v Chesterfield House. Slika nam predloča del plesne dvorane v tej palači.

Svetovečerni biseri.

Spisal Venceslav Belé.

Svetovečerna noč, velik dar milosti in ljubezni božje! Neskončnega bogastva polna, milijoni biserov, resničnih in dragocenih, ves njen kras; vsa njena blaženost in sreča — pokoj in mir božji, ki ga prinaša s seboj! Ni je noči v vsem božjem letu, ni ga dneva v vsej neskončni večnosti, ki bi rodil toliko sreče, ki bi prinesel toliko neizmernega bogastva.

Trdovratni in zakrknjeni grešniki ne postanejo nikoli deležni te sreče, tega bogastva; — samo blaženi, nedolžni srem, samo spokorjenim dušam je namenjeno vse to. Samo njim se poraja na svet leto za letom svetovečerna noč v vsej svoji prelesti.

Vstane iz mraka in napolni sree in prevzame dušo in raste v jasno noč, z zvezdami posejano; polno je sree in vsa duša je polna svetovečerne noči; — in prikipi v oči in zasije v njih; zablješči se biseri, resnični in dragoceni, v svetovečerni noči porojeni — Nobe-na noč v vsem božjem letu ne rodi toliko neizmernega bogastva. Samo blaga in nedolžna srea, samo spokorjene duše so ga deležne.

Zbudili so nas, oblekli skrbno in toplo in stopili smo v drugo sobo. V kotu lesnice: lesen hlev, pastirji in ovčice iz papirja in lesa. Zraven božično drevo, male, drobne svečke so gor... po njem; pozlačeni in posrebrani orehi, oranže in eukreni angelčki so viseli po vejah.

Zmeglilo se nam je prvi hip pred očmi; kakor bi zrl skozi odprta vrata v raj, tako se nam je zazdelo.

Vse tako krasno in lepo, svetlo in dušilo, toplo in prijetno v sreč. In zrla sta oči in mati tri angelčke pred jaslicami, sklenjenih ročic in smučajajočih lic, v očeh solze radosti in sreče, nehoté in nevedé porojene iz preoblele blaženosti... Zazarelo je tudi njima v očeh, zagoreli so dragoceni biseri, ki jih je svetovečerna noč tako bogata — nepričakovano obdarila človeka z njimi.

Prelesten čar je polnil stolnico, ki se je kopala v morju svetlobe. Celi gozdi svec so goreli po oltarjih; oči je sčepila prejasna svetloba električnih žarnic; počasi se je moral človek privaditi, ko je dila. Oltar je dragoceno opremljen; velikanski svečniki in vsa razsvetljenja ulice.

Natlačena polna je bila cerkev. Ljudje vseh stanov, vsake starosti, obeh spolov; reveži tik bogatih; plemeniti tik preprostega svila, pretkana s suhim zlatom, ki delava, uradnik tik kneta, vojak se leskeče, da jemlje vlad, in priki dijaka, gospa tik berarice, stan nadškofev in njegov naprni sključen starček med mladino, križ iz opali, zapiceni v palij, in vruk ob strani babice — iz mesta in okolice, od vseh strani so prihitali, da vidijo bajni sijaj polnočnice.

Na evangelijski strani oltarja sedi na visokem prestolu pod svilenim baldahinom metropolit. Vse dovega rojstva.

"Gloria in excelsis Deo!" (Slava v nebesih Bogu!) zapoje nadškof s čistim, razločnim glasom. "et in terra pax hominibus bone voluntatis!" (in na zemlji mir ljudem dobre volje!) zazvura pred oltarjem in zadoni na kuru.

pelana, cela procesija bogoslovcev.

Metropolita oblačijo. Pred njim kleči kapelan, ki drži na glavi knjigo, tik njega bogoslovci s svečo v težkem svečniku z dolgim ročajem iz srebra, bogato pozlačenim.

Ob oltarju stoji ceremoniar, v roki srebrnookovano palico; čez oltar so razgrnjena škofsvska oblačila: bogoslovci pristopajo drug za drugim in hité do prestola, poklekajo v znak reverence in izročajo prvemu kapelanu kos za kosom — albo, cingulum, stolo; — kapelan in monsignorja, ki asistira, oblačijo nadškofa. — Slednje prineso palji, na prsih, na ramah in na hrbtu štiri igle, štirje veliki, dragoceni opali. Pre-lat na desni obeh nadškofu na prsni križec, viseč na bogati verižici, posejan z biseri in diamanti; na štirih koncih se dražestno leskeče štirije briljanti. Rokavice krasne, prstan pol bogastva.

Iz zakristije prideta dva nova bogoslovca, dolge, svilene vele čez ramena, v roki prvi mitro, drugi pastirsko palico. Velum bel, bel njihov roket in rokavice bele, samo njihova dolga sukinja črna.

Nadškofu dajo mitro na glavo. Vstane, in z njim oba prelata, ki sta mu ob strani, in vsi drugi prelati in vikariji in bogoslovci, ki so zasedli spodnje klopi. V kotu ob oltarju stojijo vsi drugi ki so v škofovi službi.

Iz zakristije prihaja po cerkvi cela procesija duhovščine; naprej dva bogoslovca s kadilom, za njima križ, ob vsaki strani akolit z gorečo svečo v velikem, srebrnem svečniku, dva pluvialista v širokih plaščih, subdiakon in diakon, za njima ceremoniar tik pred prostom, proš z mitro, za prostom njegov mitrarij.

Ko pridejo v prezbiterij, pokleknejo pred oltarjem, se globoko priklonijo na levo in na desno; nadškof prinesejo pastirsko palico; v spremstvu obeh prelato- gre do oltarja.

Maša se je začela. Kakor je velik oltar, krogin-krog je obdan z duhovščino, in ves prostoren prezbiterij je je poln.

Kakor skozi bajno, prozorno tenčico je videti iz cerkve pred oltar, ki je zavrt v belkasti dim kar dila. Oltar je dragoceno opremljen; velikanski svečniki in vsa oltarna oprava, vse v istem slogu, vse iz srebra. A še bolj dragocena je obleka kneznadškofova in duševnih, ki asistira; čista, težka, plemenita tik preprostega svila, pretkana s suhim zlatom, ki delava, uradnik tik kneta, vojak se leskeče, da jemlje vlad, in priki dijaka, gospa tik berarice, stan nadškofev in njegov naprni sključen starček med mladino, križ iz opali, zapiceni v palij, in vruk ob strani babice — iz mesta in okolice, od vseh strani so prihitali, da vidijo bajni sijaj polnočnice.

Na evangelijski strani oltarja sedi na visokem prestolu pod svilenim baldahinom metropolit. Vse dovega rojstva.

"Gloria in excelsis Deo!" (Slava v nebesih Bogu!) zapoje nadškof s čistim, razločnim glasom. "et in terra pax hominibus bone voluntatis!" (in na zemlji mir ljudem dobre volje!) zazvura pred oltarjem in zadoni na kuru.

Odmoljen je slavospjev novorojenemu Bogu; nadškofu prineso mitro in pastoral. — Počasen je njegov korak, njegova prikazen veličastna; pokoj in blaženost miru božjega na njegovem obrazu, v njegovih očeh pa — solze; dve svetli, jasni solzi. Sredi vsega tega sijaja solze! Dragoceni biseri so to, porojeni iz preoblelega bogastva blaženosti in sreče. Dve svetli, jasni solzi, porojeni iz srea.

V vsem prebogatem blišcu ni dragulja, ki bi tako jasno in svetlo žarel, kakor tisti dve solzi. — Za vse bogastvo bi jih ne prodal; iztrgati bi moral sree iz prsi in ga prodati s svojimi solzami! Ni ga bisera tako krasnega, tako dragocnega!

Za ograjo, ki loči prezbiterij od cerkve, stoji stara ženica. Slišala je že toliko o sijaju, s katerim praznujejo v mestu sveto noč; in premrazen, siva, razkušana siva je imela v bogoslovju. Tri ure daleč je priromala popoldne od doma v mesto, obiskala siva in nekoliko odpela pri značih; vdrž po enajsti uri pa je prišla v stolnico, da bi dobila lep prostor. Kakor bi se zbujala sredi raja, se ji je zazdelo, ko je nenadoma zazarela vsa cerkev in so začele po oltarjih goreti sveče druga za drugo. Kakor bi bila v nebesih, ji je žarel obraz, ko je zrla nadškofa in vso duhovščino, ko je videla siva, ki je prišel pred oltar v velikem, širokem pluvialu iz same svile in zlata.

Orosile so se ji oči, zazarelo je v njih; ko se je sin obrnil pri oltarju, je videl njo in njene solze in skozi tiste solze je zrl materi v globino oči, na dno njene duše. Ni ga groznejšega na svetu, kakor so solze žalosti v materinih očeh; ko jih človek vidi, bi jih pil, če bi si tudi pil s tem strup in smrt, le da bi jih ne bilo več. A tudi ni dragocenejšega, kakor je biserna solza, porojena iz radostne sreče in veselja, ko zagori v materinem očesu.

Zrl je mladi klerik svojo staro, revno mater; a ni videl njene bo- lehne starosti in njene ubožne revščine, videl je le solzo sreče in radosti v njenem očesu; dražja mu je bila in ljubša, nego vse bogastvo in ves sijajni blišč krog njega. — Sedel je, del birt na glavo in se zvil v zlatotkano svilo pluviala.

Vsak na drugi strani prebiterija, pod klopmi zdolaj, sta sedela oba štabinista, sredi prebiterija med njima je stal škofov pastora-lis, njemu na vsaki strani po en mitrarij, škofov in prostov. — A ko sta štabinista sedla, se je levi toliko zaokrenil na desno in desni na levo, da sta si za hip zrla v obraz in v oči; in levi je pri tem videl desnemu solze v očeh in tudi mater njegovo je bil prej opazil in njene solze; razumel je sina in mater.

"Gratias agimus Tibi propter magnam gloriam Tuam!" (Hvala Ti dajemo zaradi velike Tvoje slave!) je trepetal po cerkvi polnozvočni bariton, on pa ga ni slišal, ničesar ni videl krog sebe, njegov duh je odromal iz prebiterija...

Tudi on je imel mater, ki ni imela večje želje v vsem svojem življenju, nego da bi zrla nekč svojega sina pred oltarjem. — Pa ga ni in ga ne bo nikoli. Tiste dni, predno je oblekel črno haljo, mu je umrla. — Stopil je v hišo — pred dobre pol ure je bila še zdrava — pa so mu pokazali skozi vrata v sobo: "Ni je več!" — Ni stopil v sobo in ni pogledal, če je res, kakor so mu povedali; ni se mu zdelo mogoče, zato tudi ne resnično. — Nikoli je ni več videl, ni mu bilo mogoče prestopiti tistih vrat. — Bogve — morda ni umrla... Osleparyl so ga za mater, živo so mu jo pokopali... Ko se spomni, kako je sedel zraven v sobi, tih, miren, ne besede, ne solze — se mu nenadoma zbudi v sreč neizmerno gorje... Čez leto in več — vse, kar je tisti hip ot-pelo in umrlo v sreč. — Po kole-nih bi romal pol večnosti daleč na ujen grob, da bi ji snel še enkrat pogledati v obraz. — Prepazno! Ni ga več časa, ni je več milosti, ki bi mu to dovolila.

Do krvi se je ugrizel v ustnice. Snel je birt in vstal.

"Pax vobis!" (Mir z vami!) je zapel nadškof, in on se je zbujal iz svoje obupne žalosti, kakor bi ga mehka, topla roka pobožala po obrazu.

Bog s teboj in ti z menoj, blagopokojna, predraga! Z nebes sreč-nocno name in z nebes me boš vi-

delo pred oltarjem kmalu in za-vedno. Le moči mi izprosi, trdne in krepke, da se mi ne izpodtak-ne, da ne omagam na težavnem potu pod vrhom. Tvoj spomin me privede do vrha, ni ga boljšega vodnika, bolj zanesljivega na tej poti — Bog s teboj in ti z menoj!

Dva bisera sta zazarela v svili med zlatom na njegovih prsil in za tema še dva. —

Kapal je biser za biserom iz rosnih oči in žarel v bogatosijajni razsvetljavi svetovečerne noči. Biser za biserom, oči pa so se topile v tistem, blaženem miru.

Sedeli so po klopih in stali po vsej cerkvi in klečali po vseh ko-tih; bogato jih je nebo obdarilo, patrosilo jim je biserov v naročje.

Stara gospa, sama in zapuščena, staromodno oblečena, spomin iz davnih dni; — revež, raztrgan in premrazen, siva, razkušana siva je imela v bogoslovju. Tri ure daleč je priromala popoldne od doma v mesto, obiskala siva in nekoliko odpela pri značih; vdrž po enajsti uri pa je prišla v stolnico, da bi dobila lep prostor. Kakor bi se zbujala sredi raja, se ji je zazdelo, ko je nenadoma zazarela vsa cerkev in so začele po oltarjih goreti sveče druga za drugo. Kakor bi bila v nebesih, ji je žarel obraz, ko je zrla nadškofa in vso duhovščino, ko je videla siva, ki je prišel pred oltar v velikem, širokem pluvialu iz same svile in zlata.

Orosile so se ji oči, zazarelo je v njih; ko se je sin obrnil pri oltarju, je videl njo in njene solze in skozi tiste solze je zrl materi v globino oči, na dno njene duše. Ni ga groznejšega na svetu, kakor so solze žalosti v materinih očeh; ko jih človek vidi, bi jih pil, če bi si tudi pil s tem strup in smrt, le da bi jih ne bilo več. A tudi ni dragocenejšega, kakor je biserna solza, porojena iz radostne sreče in veselja, ko zagori v materinem očesu.

Zrl je mladi klerik svojo staro, revno mater; a ni videl njene bo- lehne starosti in njene ubožne revščine, videl je le solzo sreče in radosti v njenem očesu; dražja mu je bila in ljubša, nego vse bogastvo in ves sijajni blišč krog njega. — Sedel je, del birt na glavo in se zvil v zlatotkano svilo pluviala.

Trejne solze joče človek: solze žalosti, solze človeka in solze svetovečerne noči.

Trikrat na leto se mi porodijo v sreč: solze žalosti, solze človeka in solze svetovečerne; nobenih bi se ne sramoval ob belem dnevu, četudi jih temne noči le malokdaj vidijo; nič sramotnega v žalosti, nič nesramnega v človeku, nič žalostnega v sveti noči.

Katere so mi ljubše, katere so mi dražje! — Kdor jih pozna, dobro ve.

A najbolj priakovane so svetovečerne — druge pridejo nepričakovane, brez nestrpnega hrepenenja.

Ni treba, da biseri, v sreč porojeni, privro v oči — ni treba, da jih človek seje v svet, ljudem v zasme. Najdragocenejši so v sreč porojeni in v sreč na veke shranjeni.

Ni treba, da romajo ljudje ob-jokanih obrazov skozi dolino solz. Solze v sreč, kroginkrog radost in veselje, ne hrupno in glasno, ampak tiho in resnično.

In v solzah ni treba žalosti sa-ne, obupa in grenkosti; tudi radost in veselje je lahko v njih, blažena sreča, sladko hrepenenje.

Svetovečerna noč, neskončen dar milosti in ljubezni božje, neizmerno je tvoje bogastvo! Le nedolžna srea, le skesane in spokorjene duše ga poznajo — nikoli ga še ni bil deležen trdovraten in zakrknjen grešnik!

V viharji noči.

Krog koče zasnežene vihra in hrupe kot bič žvižgajoč, sree brez pokoja pristiskuje v viharno noč, kjer v dalji nekaj tak zlobno in tuje ječi od groze mroč...

Bogve, ali tolpa volkov boži tulič čez polja in ravni, ali to noči je zimske stok, kot morje črne bolesti globok, ali v duši boji strasti divja, ki so planile kvišku iz dolgega sna...

Vekoslav Remec.

Rokopis Juana Serrana.

Na svojem poslednjem potovanju po Južni Ameriki je imel profesor Osten - Seckher, zaslužni raziskovalec pragozda ob gorjem teku reke Amacónke in so sednjih peruanskih Andov, prav posebno srečo. V težko dostopnem nekakem v višini Mont Blanka ležečem samostanu Santa Esperanza je našel star rokopis. O usodi mnogih junakov ki se v dobi odkritja nove zemlje igrali važno ulogo, govori ta rokopis.

Napisal ga je Juan Serrano, ki se je udeležil Magalhãesove prve plovbe okoli sveta in o čegar smrti nismo doslej vedeli ničesar.

Znano je bilo le toliko, da je po krvavi gostiji na otoku Zubu, kjer so bili vsi gostje pomorjeni, pribežal na morisko ehal. Svoje tovariše, ki so bili ostali na ladji, je rotil pri Bogu in Materi božji naj ga od sovražnikov odkupijo. Toda čeprav je bil ranjen, ves krvav, v sami košulji in zvezan, torej usmiljenja vreden, in dasi bi ga bili z dvema topoma, dvema kovinastima drogoma in nekaj kosi platna lahko odkupili, se je poveljnik Juan Carvajo branil, rešiti ga ter je ukazal odpluti.

Pigafetta, ki je pisal svoj dnevnik o potovanju z Magalhãesom, je mnenja, da je Carvajo pustil Serrana v rokah divjakov zato, da mu ni bilo treba poveljstva vrniti kapitanu; morda pa tudi zato, ker se je bal izdajstva divjakov.

Uvodoma bodi še omenjeno, da se je to zgodilo dne 1. maja 1521, in da je malo dni poprej — dne 27. aprila — Magalhães na otoku Matan blizu otoka Zubu pod suhami in kiji divjakov pustil svoje življenje.

Kako so dospeli zapiski Juana Serrana v samostan Santa Esperanza, tega profesor Osten - Seckher ni mogel dognati. Morda je kak španski pomorščak kasneje dobe našel Serranov rokopis pri kakem divjaku ter ga je prinesel v Južno Ameriko. Ondi je rokopis dospel v posest samostana.

In zdaj naj podamo rokopis v kolikor možno dobesednem prevodu:

V imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.

Jaz, Juan Serrano, najprej kapitan "Santiaga", nato "Concepcion" pišem te vrste spričo bližnjosti se mi smrti, brez upa, da jih bo kdaj prebiral kdo moj rojakov. Vendar, če hoče božja previdnost, da se zgodi čudež in da bo čital moje zapiske kak Španec ali Portugalac (ki jih ne sovražim, saj po rodu sem sam Portugalac), potem naj izprevidi iz njih, kako nas uboge grešnike lahko skuša hudič, kako slabi smo in kako čudovito je vobče vseh nas življenje in umiranje. In potem naj molči za moje ubogo dušo, če je mogoče v cerkvi Maria della Victoria da Triana v Sevilji kjer je Magalhães sprejel cesarski prapor iz rok Sanche Martineza de Leiva!

Ko je velel izdajalski kralj na Zubu poklati moje tovariše, me je dal odvesti na morški breg. — Čeprav sem mlo prosil in kričal, naj me odkupijo, sem moral gledati, kako so moji tovariši razpeli jadra in obrnili ladje od kopnega v morje. To se je zgodilo, čeprav sem bil Juanu Carvaju krstni botev in čeprav sem ga z dvig njeniimi rokami rotil pri spominu na njegovo mater in pri vseh ranah Kristovih, naj me nikar ne izroča na tem otoku gotovi smrti.

Ko pa sem videl, da jih vse moje prošnje ne morejo zadržati, sam začel v svoji besnoti preklinjati Španijo, tovariše in samega sebe ter prositi Boga, naj na sodnji dan zahteva od Juana Carvaja računa za moje dušo. In jaz upam tudi, da prinese moja kletva prav kmalu temu zločinske mu in neusmiljenemu človeku nesrečo in smrt; to nekrščansko, poganško željo pa naj mi odpusti milostna Devica Marija!

Tako torej sem ostal na otoku Zubu sam. Stražarji so me odvedli nazaj v vas pred kralja, ki naj bi odločil, kaj se zgodi z mano. Okoli mene je bila velika gnječa žensk in otrok, ki so metali name prst, školjke in kamne ter me bili po čelu in obrazu do krvi.

Toda sklenil sem, da temu ljudstvu pokažem, da se ne bojim in da sem bil pripravljen umreti. Zato sem korakal ponosno zvan med svojimi stražarji.

Tako smo dospeli v veliko kraljevo kolibo, kjer se je bila vršila gostija in kjer so nas bili naskočili. Okoli kolibe je bilo v tla zabito več kolov, na njih ostrih kon-

cih pa so bila natakljena trupla mojih tovarišev.

Ko smo vstopili, sem videl, da čepi kralj na svojem ležišču, na tleh poleg njega pa je ležalo razpeto človeško telo. Ko sem ga pogledal, sem spoznal Duarta Barboso. Tudi on je bil kakor jaz ob napadu le ranjen. Telo tovariševa je bilo zdaj razperano, da se je lahko videlo v njegovo trebušno votlino in čreva. Kralj pa je z obema rokama brodil po votlini, trgal ledvice in si jih masil v usta.

Duarte Barbosa je še živel! — Ko me je zagledal, me je prosil pri vseh svetnikih in pri mojem izveličanju, naj ga usmrtim. Toda tako bi lahko prosil tudi kamen ali bruno v kolibi, zakaj moje roke so bile zvezane in obe rami sta mi bili še posebej zadržani z vrvice, da sem mislil, pleči mi morata skočiti iz sklepov.

Duarte Barbosa je izzval nase prav posebno sovraštvo divjakov ker je po svoji navadi le preveč zalezaval njih žene. Marsikatera se mu je bila udala. Besnost divjakov zaradi tega ni bila izbruhnila samo tako dolgo, dokler jih je krotil Magalhães s svojim pogledom in s svojimi besedami.

Medtem se je kralj ozrl name in je rekel nekaj besed v svojem jeziku. Tedaj je pristopil Henrique, bivši Magalhãesov suženj iz Malakke; svojemu gospodu je bil sledil na Portugalsko in Špansko ter je prišel z njim skoro okoli vsega sveta zpet v bližino svojega doma. Toda po Magalhãesovi smrti nas je ostavil.

Ta, ki je razumel govorico ljudi na Zubu in nam je prejel služil kot tolmač, mi je zdaj prevlel kraljeve besede. Kralj mi je dejal, da lahko sodim po vedenju svojih tovarišev, kako nezvesto in izdajalsko ljudstvo so Španci. Celotne s oiz strahu pred njim zapustili tu.

To se mi je pokadilo in odvratil sem mu — zopet po tolmaču — da je on sam najgrši vsled nezvestobe in izdajstva. Zakaj Magalhãesu je bil on prisegel, da bo španskemu kralju pokoren in podložen; po božji previdnosti je bil krščen ter je namesto prejšnjega poganškega imena Raja Tumalbon prejel ponosno ime — Carlo po našim kraljevskim veličanstvu. Vsega tega se je izkazal povsem nevednega, tako da me morem drugače ter ga smatram vzlic krstu za ostudnega poganca in malikovalca.

Kralj se je nato skremžil ter odgovoril, da ni njemu. Njegovo cesarsko veličanstvo Karel V. prav nič mar, a da naj si jaz le ogledam tovariša Duarta Barboso. Tako se zgodi v kratkem tudi z mano.

Potem je zaploskal in prišli sta dve dekleti. Obklečeni sta bili le z majhnim predpasnikom iz listja in na glavi sta imeli pajčolan. V rokah sta držali kamena noža ter sta plesali počasi okoli krvavečega telesa, dokler jima kralj ni dal znaka. Nato sta pokleknila in sunili reževe meča v srce. Tako je prenehal ječati, jaz pa sem molil k svojemu patronu iz hvalečnosti, da je Barbosa končno odrešen groznega trpljenja.

Nato so me odpeljali iz kolibe. Ko sem stopal mimo kolov s trupli mojih tovarišev, sem jih štel in našel, da jih je 21. Eden je torej manjkal, bilo nas je namreč 27, ko smo prišli v ta kraj. Juan Carvajo in profesor sta se takoj obrnila, ker sta slutila nevarnost. — Tolmač se je pridružil sovraškemu, Barbosa je ležal v kolibi, jaz sem še živel in tako bi nas moralo biti pravzaprav 22.

Gnali so me urno mimo ter me vrgli v neko kočjo, kjer so me z debelimi vrvmi privezali na kol tako trdno, da se mi je kmalu kri pokazala izpod kože.

Na večer je prišel k meni že omenjeni tolmač. Sedel je in mi pripovedoval, kako me umore in kako se prebivalci na vsem otoku že veselo te slavnosti. Pri tem so se mu svetile oči tako strašno in ves obraz mu je bil tako spačen, kakor bi me ogledoval sam satan. In potem mi je pravil, da je s pomočjo ostalih štirih kraljev na Zubu prav on vpriporil izdajstvo ter da je prav on pregovoril tudi Rajaha in kako ga veseli, da se je končno maščeval za to, ker smo ga bili odvedli iz domovine ter ga zaslužili. Tako je bil ta suženj, čeprav že davno krščen in s krščanskim imenom, zopet prav tak ragan kakor vsi drugi.

Ko se je znočilo, sta prišli v kočjo oni dve dekleti, ki sta poprej

PREDRZNA LETALKA.

Na sliki vidite letalko Gladys Rcy, ko se zabava s svojim pilotom. Mlada predrzna deklica se bo te dni spustila s pomočjo padala iz višine 17,000 čevljev na zemljo.

umorili Duarta Barboso. Sedli sta na desno in levo poleg mene ter držali v rokah svoja kamena noža. Določeni sta mi bili toliko, da sta se pred kočo pa sem slišal govoriti še moške, iz česar sem sklepal, da so zelo previdni. Uiti mi ni bilo mogoče.

Sicer pa sem bil zaradi velike izgube krvi silno oslabljen; nekdo me je bil udaril po glavi, da mi je malone razbil črepinjo. Tako nisem mogel niti misliti na to, da bi se poskušal rešiti. Iz slabosti sem vzlic vrvm naglo zaspal. V lepih sanjah se mi je prikazala Sevilja, in z dono Mercedes sem šel mimo cerkve Santa Maria de la Victoria; naenkrat je dona Mercedes dvignila svojo roko ter me pobožala tako mehko in ljubeznivo po obrazu, da sem strmel čemu to dela.

Tedaj me je prebudilo grdo kričanje, ki se je čulo kakor hreščanje velikega pišča. Ko sem se zavedel popolnoma, sem razločil dvojce: da je bilo tisto hreščanje nad mojo glavo na strehi kočje in da me je neka mehka in topla roka še vedno ljubeznivo božala po obrazu.

Toda v koči je bila taka tema, da nisem mogel razločiti, čegava je ta roka, a skiepal sem iz vsega, da mora biti pač ena izmed mojih stražnic, ker nihče drugi ne go ženska ne zna božati tako rahlo in nežno. Med tem pa se je večanje na str-hi nadaljevalo ter je bilo tisto kričanje tako ostudno in grozno, da so začeli psi okoli in okoli kočje tužno in kakor v strahu tuliti.

Ne dolgo, in božanje je prenehalo. Dekleti sta se v temi pogovarjali ter začeli tiho peti, da mi je čudovito segalo v srce, mi kakor sladka utihala krcpilo dušo in mi malone iztislo solze. Ko pa je kričanje na strehi utihnilo ter se je nadaljevalo samo to petje, sem zopet usnul ter sem spal prav čisto svetlega jutra.

S solničnim vzhodom sta moji stražarji odšli in namesto njih so prišli štirje kraljevski bojovníki s sulicami in kiji. Preiskali so moje vezi, se li niso razrahljale. Nato mi je tolmač prinesel kruha in pečeno piščico, ki mi ga je kosoma porival v usta, da se, kakor je dejal, zopet okrepim in da bom mogel smrt, ki mi jo je znova strašno opisoval, junaško prestat.

Jedel sem in mu nisem odgovarjal, dasi me je opetovano in živo vpraševal, li vem, kje je ostal duhovnik Pedro de Valderrama, ki je prišel, kakor je vedel, tudi z nami na kopno. Razmišljal sem ves čas, kako dolgo bo trajalo še, da se znoči in da bom znova deležen nežnega božanja in osrečujočega petja.

Ko je nastopila noč, sta prišli zopet obe dekleti s svojima nožema. Vojaki so odšli. Taka je pač ravada pri tistih paganih. Menda sta bili moji stražarji nekakšni svečenci, kakršne so tudi pri mnogih narodih po deželah, ki so jih odkrili Portugalci.

Dokler je bilo vsaj še nekoliko svetlo, sem skušal uganiti, katera izmed njih me je v pretekli

noči tako mehko božala po obrazu. Toda pogovarjali sta se ter me nista niti pogledali. Ko pa sta sedli ena na desno, druga na levo tik mene, je pripravila ona na desni neko piščico, ki jo je zila iz različnih posod v eno ter nato piščico z nekim izrekom blagoslovila. Nato sta pili.

Sklenil sem, da ne zaspim, da bi mogel dognati, katera mi je naklonjena. Ali čakati sem moral dolgo, pač skoraj do polnoči, — predno sem začutil roko na svoji rami. Počasi je nato tipala roka navzgor do mojega vratu. Naenkrat sem začutil v svojem grlu mrzlotu kamnatega noža. Silno sem se prestrašil, saj sem menil, da bom moral v temi umreti.

Toda nož je prezeval vrv okoli mojega vratu, vrv, ki me je hudo ovirala pri dihanju in požiranju. Nato mi je tudi porezala vezi na rokah in nogah, tako da sem bil popolnoma svoboden. A nisem se genil, ker sem si mislil: roka, ki me je osvobodila, mi že da znak, kaj mi je storiti nadalje.

Kratko na to se je začelo na kolibini strehi isto ostudno in tužno kričanje kakor snoči in tudi psi so jeli zopet tuliti in ječati.

Pred hišo se je začelo mrmranje in rožljanje orožja, in potem sem slišal, kako se koraki več poč odaljujejo. In kmalu nato sem čutil, kako je neka roka prijel mojo in mi dala razumeti, naj se dvignem. To sem takoj storil ter sem svoji vodnici slepo sledil. V ozadju kolibe sva zlezla skozi luknjo v stori in z naslado sem sopol počel zrak. Toda bila je taka tema, da nisem od svoje vodnice razločil ničesar drugega kakor postavo in proge z belo barvo, s katero imajo ženske na Zubu poslikane prsi in stegna in ki se je pod mili mnebo nekoliko svetlikala.

Lezla sva med vaškimi kolibami in po hribu navzgor, dokler nisva dospela v gozd. Ondi sva počivala. Dekle je začelo tiho govoriti, toda odgovoriti ji nisem mogel nič drugega, kakor da sem se ji španski zahvalil, da me je rešila. Ko sva proti jutru prišla iz gozda, sva bila, kakor sem mogel razbrati v svetlu vrislega meseca, na širini, s travo porasli planjavi; v isti razsvetljavi sem spoznal zdaj v svoji vodnici dekle, ki je sedelo v kolibi na desni mene.

Kaj se je zgodilo z drugo mojo stražarko, sem zvedel šele pozneje, a tedaj se je potrdilo, kar sem slutil takoj: da ji je s piščico dala tudi sredstvo, ki jo je omamilo in globoko uspavalo.

(Dalje prihodnjic.)

GROZDJE! GROZDJE!

PO ZNIZANI CENI

Grško, male jagode \$6.50 boksa 50 funtov.

Malaga, velike jagode \$3.25 boksa 25 funtov.

Fige (rešete) letošnje 15c, funt, boksa po 14c. funt.

Češnje \$2.50 boksa 25 funtov.

Brinje 10c. funt, na debelo po 8c.

Z naročilom, pošljite \$2.00 za vanko boksa.

ADRIATIC IMPORTING CO., 466 - 11th Avenue, New York, N. Y.

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v užitju.

Kašelj in prehlad.

V tem letnem času vlada kašelj in prehlad pri odraslih in pri otrocih. Če se zameri, se razvije iz njega komplikacije, ki se lahko nevarno izognite se zlim posledicam prehlada z vzetjem Severove Cold and Grip Tablets (Severjevih Tableto zoper prehlad in grip). Cena 30 centov. — Hitro odpomoč proti kašlju dobite, če vzamete

Severa's

Cough Balsam

(Severjev Balsam zoper kašelj). Pomirjuje razdraženost, omehča izločevanje, ustavi kašelj, povzroča lažje dihanje in pomaga prazniti povrniti normalne stanje. Večje steklenice 50 centov, manjše 25c. Pri lekarnah.

W. F. SEVERA, CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR, ROJAKI!

Proda se v Toplicah pri Novem mestu na Dolenjskem veliko Strausovo POSESTVO skupaj ali nadrobno. Vrednost posestva posestva pokriva v doglednem času sam gozd. Za pošteno kupčijo se jamči v vseh zadevah. Kdor rojakov želi kaj kupiti, naj se obrne na lastnika tukaj v Ameriki. — John Straus, Grand Road No. 6, Ridgway, Elk Co., Pa

Iščem svojega brata ANTONA

PIBROVEC iz Smerja pri Premu na Krasi (sedaj Venezia Giulia, Italija). Slišim, da se nahaja nekje v Pennsilvaniji v šumah. Če jne rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar bom vsakemu hvaležen, ali naj se pa sam oglasi svojem bratu Louisu Pibrovcu, c/o Andrew Gerl, 756 East 200. St., Cleveland, Ohio. (20-23-12)

VABILO

NA PLESNO VESELICO.

katero priredi Slovensko mladeniško društvo "Nada" v Sheboyganu, Wis., na novega leta dan v prostorih rojaka Faleta na Indiana Ave. Začetek točno ob 2. uri popoldne. Člane društva "Nada" veže dolžnost, da se te veselice vsi vdeležijo. Najvljudnejše so pa vabljeni vsi tukajšnji Jugoslovani, da se vdeležijo v velikem številu. Toplo se priporočamo vsem tukajšnjim dekletom, da nas ne boste pozabile posetiti na isti dan. Tukaj se vam bo nudila najlepša prilika, da si boste lahko izbrale vsaka svojega fanta. Gotovo je, da vlada velika industrijska kriza in da se ne nahajamo v dobrih razmerah. In ravno zato smo še bolj potrebni nekoliko razvedrila, da pozabimo za par uric sedanjo mizerijo. Pokažimo se, da smo složni in napredni, da podpiramo podporni društva, katera so nam največji pomočniki v naši bolezni ali nesreči. Torej upamo, da se boste v največjem številu odzvali našemu pozivu. Za vsestransko najboljšo postrežbo bo nam preskrbel za to izvoljen odbor. Za vse plesalke in plesalce bo pa svirala slovenska godba. Torej ne pozabite na novega leta dan, da se vsaki vdeležijo te prireditve. Vas vljudno vabi

Odbor.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam žalostno vest, da je bil ubit dne 31. oktobra t. l. moj mož in oče šestih nedorastlih otrok

FRANK PRINC,

kateroga smo pokopali dne 2. novembra. Bil je član društva šte. 151 SSPZ v Niles, Ohio, društva šte. 49 SNPZ v Girardu, Ohio, in Carpenters Union v Niles, O.

Najlepše se zahvaljujem vsem skupaj za tako hitro izplačitev pogrebne, dalje za darovane vence slovenskih društev, kakor tudi drugim, kateri so darovali vence ter onim, kateri so mi bili v tolažbo.

Tukaj zapišča mene žalujočo soprogo s šestimi otroci, v starem kraju pa 2 sestri in 2 brata.

Se enkrat lepa hvala za izkazano mi dobroto, Ti, nepozabni sopreg in oče, pa počivaj v miru!

Žalujoci ostali:

Johanna Princ, soproga.

Rudy, Fred in Frank, sinovi.

Johanna, Mary in Margareta, hčere.

Niles, O., 17. decembra 1921.

810 Ann St.

ADVERTISEMENTS.

Božično darilo.

Kdor ljubi svojo rodbino bo pravočasno skrbel za njeno bodočnost!

Ustvarili boste trajno vrednost ako svojim za "božično in novoletno darilo"

podarite vložno knjižico, ker postavite temelj novemu premoženju.

Nase hranilne vloge se obrestujejo do nadaljnega po 4% in so pokrite s prvovrstnimi bondi, kateri stoje pod trajnim nadzorstvom državne bančne oblasti.

Frank Sakser State Bank

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE.

Slovensko angleški slovar 1.50
Slovensko-angleški slovarica 1.50
Nemški abecednik35
Nemško angleški tolmari50
Pravilo dostojnosti30
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol) 4.00
Anglošćina brez okteteta40
Cirilica. Navodilo za čtenje in pisanje srbsčine v cirilici30
Dekletova. Spisal Anton B Jeglič. Gospodstvo — Purčaj. Praktična knjiga za naše gospodinjice (trdo vezana) 1.20
Hitri računar. Priročne vellosti50
Praktični računar30
Knjiga o lepem vedenju Urbanus, (trdo vezano) 1.00

MLADENIŠKE.

I. zvezek60
II. zvezek60
Nesvet! za hitro in dom. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00
Pravila za otroke, Dr. J. Dostojen. Varnostna knjižica, za slabe in dobre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Čet in sad. Hči mestnega sonnika itd.75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kmetakega cesarja itd.75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugor, tragedija. Dve sliki — Ksaver Meško75
Hudo krdino. Ni več zlato, kar se se svetli itd.35
Patrija, povest iz irske junaške dobe34
Pod svetlobo solnce, zgodovinska povest, 1. zv. 1.25
Pod svetlobo solnce, zgodovinska povest, 2. zv. 1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan35
Komarica, povest20
Sisto z Sesto, povest iz Abruce. Silke iz povesti, Ksaver Meško. Student naj be, — Naš vsakdanji kruh35

Veselo povesti:

Za močnem, — V pustiv je bla. — Prarda med bratoma. Vojnik ali poganstvo in krst, povest35
Zvezarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele40
Zvezarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele40
Deli z orožjem50
Knjige družbe Sv. Mohorja

Duhovni boj (34 str.)50

Mesije (1. zv.)22

Mesije (2. zv.)30

Podoba iz narave30

Svetloba in senca30

Trojka30

Zgodovina slov. naroda (5. zv.)30

Zgodovina slov. naroda (6. zv.)30

Mladina srecem (2. zv.)30

Spisal K. Meško

Knjiga za lahke in težke ljudi,

Spisal I. Cankar 1.75

Met laha v zrakoplovu 2.80

Umetnik v Ameriki 5.80

Mala sanjska knjiga s podokami50

JUDSKA KNJŽICA — POVESTI.

1. zv. Znanenje štrih. Povest o: tektivu Sherlock Holmes40

2. zv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovenskih apostolov60

3. zv. Jermič. Znanost, povest. — Med Plazovi, tirolska povest.60

4. zv. Mala šviljanje, povest60

5. zv. Zgodnja kmetična vojvoda, zgodovinska povest75

6. zv. Gledarjev sin — Finigar, povest30

RAZGLEDNICE:

Dožička, različne, duet20

Iskrovinca, različne, duet20

Zabavne, različne, duet20

Newyorške, različne, duet20

Panorama mesta New York, 25 slik20

Panorama mesta Celje, 21 palcev dolgo 25c.

Opomba:

Narodilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali pošto v zameno po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pisno. Ne naročate knjig, katerih ni v katalogu. Knjige pošiljamo poštne preste.

Slevenc Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Kako so mačke pomagale širiti influenco.

UČENJAKI SO SECIRALI TRUPLJA ŠTEVILNIH MRTVIH MAČK TER NAŠLI V NJIH BACILE TAKOZVANE "ŠPANSKE" INFLUENCE TER ONE DVANAJSTIH DRUGIH NEVARNIH BOLEZNI.— MNENJE IZVEDENCA.

Velika epidemija španske influence je bila najbolj smrtonosna bolezen, kar jih je kdaj obiskala moderni svet in prav do sedanjega trenutka je ostal vzrok te bolezni skrivnost.

Vse civilizirane dežele sveta so se borile proti tej bolezni, a niso našle dosedaj še nobenega zadovoljivega sredstva, s katerim bi mogle nastopiti proti tej bolezni. Kakorhitro se epidemija prične, se širi z velikansko naglico in nikdo se ne more z gotovostjo varovati proti njej.

Kaj povzroča širjenje influence? Znanost je ravno kar razkrila, da je navadna hišna mačka eden najbolj nevarnih agentov pri širjenju te zavražne bolezni. Vlada veterinarski zavod v Švici, ena najbolj važnih naprav za proučevanje živalskih bolezni na svetu, je ravnokar dokazal nevarne odnose med navadno hišno mačko ter influenco.

V tekočem poletju je bilo opaziti v Švici oster izbruh influence in po celi Švici je bilo opaziti veliko število poginjenih mačk, ki so ležale na okrog, ne da bi se vedelo, kateri bolezni so te mačke podlegle. Zavod si je nabavil trupla številnih takih mačk ter uvedel natančno preiskavo. Dognalo se je, da so poginile za influenco.

Tip influence, na kateri so trpele, je povzročil ostro unetje pljuč. V šestdesetih izmed osem in sedemdesetih slučajih se je našlo v poginjenih mačkah bacile smrtonosne španske influence. V nekaterih slučajih cel duet takih bacilov.

Švicaški zavod je dognal, da je mačka bolj kot katera druga domača žival podvržena boleznim v grlu in pljučih. Manj odporne sila ima proti invaziji bacilov kot pa pes ali katerakoli druga domača žival. Čeprav lahko sprejme pes vase velikanske množice različnih bacilov in umazanosti vsake vrste, je njegova slina zelo močnejša ter prepreči infekcijo. Mačka pa ni tako dobro oborožena za boj proti bacilom. Čeprav pa je mačka bolj povzročena boleznim v dihalnih organih kot pa pes, predstavlja vendar slednji prav tako veliko grožnjo javnega zdravja kot pa mačka.

Opazovali se je, da trpi velik odstotek domačih mačk, celih 75 odstotkov, na kašljan in drugih boleznih. Opazite domače, katere vidite v tej ali oni hiši in čudili se boste, koliko med njimi jih muči hud kašelj.

Ko izvemo vsa ta dejstva, katere je dokazala znanost z ozirom na mačke in boleznih, katere prenašajo, se stresemo ob misli, kako številne delikatne ameriške ženske imajo navado poljubovati te gnjusne živali. Stariši, ki dovolijo svojim otrokom, da se približajo z licem gobem mačke, prevzamejo s tem veliko odgovornost. Številni otroci imajo navado, da pustijo spati mačke v svojih posteljah. Ta navada ima za posledico, da se razširi na otroka vsaka vrstna ali pljučna infekcija, ki se je lotila mačke.

Proti koncu letnega poletja je bilo opaziti v Združenih državah znatno povečanje slučajev influence in nekateri ljudje so se že pričeli bati, da bo prišlo do velikega izbruha španske influence, kot ga je bilo opaziti leta 1918. To je bil najbolj smrtonosni napad kuge, kar jih je bilo kdaj zaznamovati v tej deželi. Ljudje bi ne smeli pripomoci k nadaljnjim izbruhom te zavražne in nevarne bolezni z izkazovanjem ljubezni do brezpotrebni in naravnost nevarnih mačk in psov.

Mačke pa ne širijo je onih bolezni, na katerih trpe same, temveč tudi kali in bacile številnih drugih bolezni. Če se približajo ljudje, ki imajo v svojih grlih kali diaterije, kožuha mačke, prenesejo s tem bacile na mačko, ki jih to zanese drugam.

Stalna navada mačke, da brska po smeteh, po posodah z kuhinjskimi in drugimi odpadki je nadaljni vzrok širjenja bolezenskih kali. Izkazalo se je, da se je valjala neka mačka po odpadkih iz neke bolnišnice sobe ter odnesla nato domov k otrokom bolezenske kali.

Zdravniki in znanstveniki čezle so že večkrat obrnili pozornost na nevarnost, ki tiče v domačih mačkah in psih, a težko delo je prednamiti javnost. Zdravnik, ki je nabiral tozadevni dokazalni material glede nevarnih in smrtonosnih odnosov med mačkami, psi in influenco v tej deželi, je dr. W. Roberts iz White Sulphur Springs, W. Va.

Uvedel sem obširno preiskavo glede zadnje velike epidemije bolezni, ki je znana pod imenom Coryza, koje glavni znak je hud prehlad in ki je očitno sledila epidemiji influence, — je rekel. — To preiskavo se je vprizorilo z veliko skrbjo radi povečanega števila neredov v grlu, katere je bilo opaziti bolj pri ljudeh, ki so bili stalno v stiku ali ki so prišli s sempatoma v stik z mačkami in psi. Skrbne preiskave večjega števila mačk in psov so pokazale, da je bilo devetdeset odstotkov teh živali inficiranih od posebnega bacila, ki povzroča nalezljivo obliko nosnega katarja.

Našel sem veliko število slučajev, ko je mučil ljudi skozi cele mesece nalezljiv nosni katar in v vseh takih slučajih je bilo najti v sluznicah mikro-organizem, povzročajoč bolezen, kot sem ga našel na psih in mačkah.

V enem slučaju je imela neka ženska kataralno unetje sluznic v nosu skozi več mesecev in sicer neprestano. Preiskava je razkrila poseben bacil, povzročajoč katar in ta bacil je skoro vedno navzoč v nosu in grlu majhnih psov. Posebno zanimivo pri tem slučaju je, da je bila dotična ženska pri številnih specialistikah, ki so jo zdravili na različne načine, a uspeh je bil le mimoido in začasen. Preiskava nosu psa te ženske je spravila na dan ne le navzočnost bacila, povzročajočega unetje v nosu, temveč tudi navzočnost številnih drugih bacilov.

Ta ženska je priznala, da ni imela le vedno tega pso v svoji modri, temveč da ga je celo jezdila s seboj v posteljo. Ugotovila je s ponosom, da je nešteto krat na dan poljubila psa.

Kako more ženska, ki rešpektira samo sebe, tako zelo ponižati svoj spol, da poljubuje psa, je nekaj, kar presega mojo domišljijo. Na temelju nadaljnjih preiskav sem dognal, da se širijo številne nadaljne bolezni tako med otroci kot med odraslimi potom stika s psi in mačkami. Na temelju resnih študij sem prišel do neomajnega prepričanja, da so psi in mačke v veliki meri odgovorne za epidemijo prehladov in kroničnega nosnega katarja, ki je v zadnjem času mučil velik del prebivalstva.

Ta navada ali pravzaprav moda žensk naše dežele, da se neprestano pečajo s psi in mačkami, je postala že nevarna in zadnji čas je, da posvetijo zdravstveni uradi dežele nekaj pozornosti tej zadevi. Številne naše države so sprejele postavbo, ki sili prebivalstvo, da nosi maske ter na ta način prepreči širjenje influence. Ob istem času pa se dovoli psom, da se prosto mešajo med ljudi na cestih, da se mude v stanovanjih, da spe skupaj v posteljah z ženskami in otroci, da kašljajo, kihajo in širijo bolezni, ne da bi se posvečalo ne malo pozornosti temu viru infekcije.

Noben drugi vir bolezni, ki se lotijo človeškega rodu, ni tako vznemirljiv kot pa je ozki stik med otroci, ženskami in majhnimi psi, ki vsebujejo vsi

posebni bacil, katerega prenašajo na človeška bitja. Prepričan sem, da bi morale zdravstvene oblasti odrediti nekaj drastičnih odredb, da preprečijo širjenje te bolezni, ki ni le zelo resna narava, temveč tudi težko ozdravljiva.

Nobenega dvoma ne more biti, da je številne slučaje sedanje epidemije Coryze (hudega prehlada v glavi) pripisovati posebnemu bacilu ter drugim mikro-organizmom, katere je vedno najti v nosu in grlu domačih psov in mačk. Obstajati bi morala postava, ki bi prepovedovala poljubovanje psov in mačk in sicer za ljudi, ki so še vedno tako kratkovidni in ki se sedaj ne zavedajo postav higijene in moderne sanitacije.

Pisci v različnih zdravstvenih publikacijah po celi deželi so v zadnjem čas uresno obrabali pozornost na dejstvo, da so mačke in psi, razširjevalci številnih bolezni v tej deželi, poleg influence.

Pi pisci povzročajo dejstvo, da ni v našem civiliziranem modernem življenju, kjer je vse tako stisnjeno skupaj, nobenega prostora za pse in mačke. Psi in mačke spadajo v dobo duplinskega človeka ter v druge poznejše dobe v preteklosti. Ti pisci izjavljajo nadalje, da je navada objemanja in poljubovanja psov in mačk brezvestno ogrožanje javnega zdravja in da bi se moral proti tej navadi boriti vsakdo, ki razume le elementarna pravila zdravja. A. H. Bush, neki izvedenec, je vprizoril v National Public Health Monthly inteligen ten in prepričljiv napad na psa.

Iz vsakega stališča in vsakega vidika, — pravi ta znanstvenik, — je mestni pes mrtva izguba. Za vsak cent, katerega se izda za njega, vrača le slab duh. Za revnega človeka so stroški za licenco, hrano, nastanjenje in pozornost, katero se posveča psu, precejšen izdatek. Vzemimo, da za zasluzi kak reven deince le pe petnajst centov na uro za svoje težko delo, a pogosto izda tak človek ednote za hrano svojega pso po \$1.05 na teden. Na leto znašajo ti stroški \$54.60, kar je zadosti, da si kupi telega oče dneva vola.

Pes je preveč nečeden in invazija, katero vprizorje ti parasiiti na človeka, ima pogosto resne, če ne smrtonosne posledice. Družba psa pa je obilen vir neprestanega prenašanja teh parasiitov na človeka. V naslednjem hočemo navesti odstavek iz neke razprave glede črevesnih črvov in glist, katero je napisal neki odlični zdravniški izvedenec:

V splošnem je pogostost navzočnosti črevesnih črvov v razmerju z obsegom uporabe nekuhanega ali ne zadosti kuhanega ali pečene mesa, zavzivanja nefiltrirane vode, nečednih navad ter tesnega stika z domačimi živalmi. Iz tega sledi, da obstaja važno varstvo proti infekciji od strani črevesnih parasiitov v primeru kuhanju hrani ter v izoginju vsakega stika z domačimi živalmi.

S stališča sanitacije ter dobrega zdravja za človeška bitja je vsled tega najti številne zdrave razloge, da se izobči psa iz središč prebivalstva.

Kljub njegovemu visoko razvitemu ter izvrstnemu vonju ima pes zopern duh, ki se ga drži kljub vsemu snaženju. Na zunanje je pes ponavadi dobro zaleten z bolhami, mrčijo druge vrste, uljesi, ki so gnezda najbolj različnih bacilov in mikro-organizmov, povzročevalcev številnih

preveč uničevalen, da bi mogel predstavljati vrednega hišnega tovariša in kadar se ga pusti letati prosto naokrog, predstavlja nedolgo in nevarnost za javnost. Kadar pa se ga drži na verigi, brez ozira na njegove prejšnje lastnosti, pa postane kmalu zloben in nevaren.

Skoro vsak pes ima črve v svojem drobu. Ker zavziva najraje surovo in napol segnito meso, si kmalu nabavi veliko zalogo ter onegavirih živali, bolj različnih vrst in številnejših kot jih je najti v katerikoli drugi domači živali. Skoro nevidna jajca in ličinke teh glist nosi pes s seboj na dlaki, v nosu, v notranjem in tudi zunanji. Številne vrste teh parasiitov si tudi izborejo človeka kot svoje bivališče in ker se take gliste kaj lahko prenese potom ozkega kontakta s psi, postanejo vzrok številnih bolezni, katere so označuje kot "želodčne", "črevesne" in "jetrne" bolezni.

Invazija, katero vprizorje ti parasiiti na človeka, ima pogosto resne, če ne smrtonosne posledice. Družba psa pa je obilen vir neprestanega prenašanja teh parasiitov na človeka. V naslednjem hočemo navesti odstavek iz neke razprave glede črevesnih črvov in glist, katero je napisal neki odlični zdravniški izvedenec:

V splošnem je pogostost navzočnosti črevesnih črvov v razmerju z obsegom uporabe nekuhanega ali ne zadosti kuhanega ali pečene mesa, zavzivanja nefiltrirane vode, nečednih navad ter tesnega stika z domačimi živalmi. Iz tega sledi, da obstaja važno varstvo proti infekciji od strani črevesnih parasiitov v primeru kuhanju hrani ter v izoginju vsakega stika z domačimi živalmi.

S stališča sanitacije ter dobrega zdravja za človeška bitja je vsled tega najti številne zdrave razloge, da se izobči psa iz središč prebivalstva.

Kljub njegovemu visoko razvitemu ter izvrstnemu vonju ima pes zopern duh, ki se ga drži kljub vsemu snaženju. Na zunanje je pes ponavadi dobro zaleten z bolhami, mrčijo druge vrste, uljesi, ki so gnezda najbolj različnih bacilov in mikro-organizmov, povzročevalcev številnih

infekcijskih, nalezljivih bolezni. Razven tega, da inficira vse ljudi, s katerimi pride v stik, s svojimi lastnimi oblikami influence ter stekline, služi razventega tudi kot razširjevalec epidemij, ki se pojavljajo v tem ali onem kraju, ker ima navado obiskovati smetišča ter se valjati po odpadkih, prihajajočih iz hiš pod karantino, to je biš, v katerih se nahajajo bolniki.

Vsakdo, ki je dobro informiran glede kužnega značaja stvar, ki se ponavadi drže psa, katere meče pes od sebe, posušene, v obliki neskončno majhnih drobec, mora imeti skrajno mučen občutek, če pride v sobo, okuženo na tak način.

Nekateri ljudje skušajo ohraniti psa skoro izključno v stanovanju ter ga držati čistega s pomočjo številnih kopeli in neprestanega snaženja. Kadar pa se vrši taka operacija v hiši, ponavadi v bani, katere se poslužujejo tudi člani družine, postane tako postopanje še bolj nevarno, ker se razširi bacile na ta način po celi hiši.

Ta izvedenec je prišel vsled tega do sklepa, da katerega so prišli pred njim že številni drugi, da predstavlja pes, ki je bil nekoč verem tovariš duplinskega človeka, v modernem mestnem življenju le ogroženje zdravja, in življenja prebivalstva.

ADVERTISEMENT.

Iščem svojega moža JOHN A. MASLO, podmače Sproharjev iz Smerja pri Premu na Krasu (sedaj Venezia Giulia, Italia). Podpisana sem prišla pred tremi tedni v Ameriko. Kakor slišim, se nahaja nekje v Pennsylvaniji v gozdih. Cenjene rojake lepo prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga blagovolj naznani, ali naj se sam zglašim, ako čita ta oglas, svoji ženi na naslov: Mrs. Pepina Maslo, c/o Andrew Gerl, 756 East 200. St. Cleveland, Ohio. (20-23-12)

ISČE SE SLUŽINKJA

pri družini, mož, žena in 2 otroka v starosti 4 oziroma 6 let. Oglašite se pri: Vincent Škrabar, 1913 Linden St., Brooklyn, N. Y. (20-22-12)

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LA SAVOIE	23 dec.	Havre	ZEELAND	28 jan.	Cherbourg
ZEELAND	24 dec.	Cherbourg	FINLAND	4 febr.	Cherbourg
ORBITA	24 dec.	Hamburg	LA TOURAINE	4 febr.	Havre
PANHANDLE	27 dec.	Boulogne	RYNDAM	4 febr.	Boulogne
ADRIATIC	28 dec.	Cherbourg	AGUITANIA	7 febr.	Cherbourg
RYNDAM	29 dec.	Boulogne	LAPLAND	11 febr.	Cherbourg
GARMANIA	31 dec.	Cherbourg	LA SAVOIE	11 febr.	Havre
PJ. CHAC	31 dec.	Bre. en	CARMANIA	11 febr.	Reka
LA LORRAINE	31 dec.	Bre. en	FRANCE	15 febr.	Havre
OLYMPIC	31 dec.	Cherbourg	ADRIATIC	18 febr.	Genoa
AMERICA	3 jan.	Bremen	OLYMPIC	18 febr.	Cherbourg
N. AMSTERDAM	4 jan.	Boulogne	N. AMSTERDAM	18 febr.	Boulogne
ITALIA	5 jan.	Trst	PARIS	21 febr.	Havre
LA TOURAINE	7 jan.	Havre	AGUITANIA	23 febr.	Cherbourg
ORPESA	7 jan.	Hamburg	MONGOLIA	23 febr.	Hamburg
ADRIATIC	7 jan.	Genoa	KRONLAND	25 febr.	Boulogne
LAPLAND	7 jan.	Cherbourg	MINNEKAHA	26 febr.	Hamburg
MONGOLIA	12 jan.	amburk	NOORDAM	26 febr.	Cherbourg
WASHINGTON	17 jan.	Bremen	ARABIC	4 marca	Genoa
ROCHAMBEAU	17 jan.	Havre	ZEELAND	4 marca	Cherbourg
PARIS	18 jan.	Havre	LA LORRAINE	4 mar. 1	Havre
ORD JNA	21 jan.	Hamburg	LA SAVOIE	11 marca	Havre
SAXONIA	21 jan.	Hamburg	FINLAND	11 marca	Cherbourg
ARABIC	21 jan.	Genoa	RYNDAM	11 marca	Boulogne
KRONLAND	21 jan.	Cherbourg	PAPIS	15 marca	Havre
NOORDAM	21 jan.	Boulogne	LAPLAND	18 marca	Cherbourg
PRES. WILSON	24 jan.	Trst	N. AMSTERDAM	25 marc	Boulogne
LA LORRAINE	29 jan.	Havre	FRANCE	25 marca	Havre
CARONIA	28 jan.	Reka			

Čede cen za vozne tike in 75 drage pajantis, obratje se na "GLAS NARODA".
FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
Lignes Postales Service

Direktna služba v Jugoslavijo preko Havre

z velikimi parniki vs 2 in 3 tijeke
SAVOIE 23. dec.
LORRAINE 31. dec.
TOURAINE 7. jan.
ROCHAMBEAU 17. jan.
Za družine nudimo izborne ugodnosti tretjega razreda — kabine z dvema, štiri, šestimi in osemimi posteljami. Vsi taki potniki bodo deležni letne izborne službe in hude ne, vlad katere je znana Francoška črta.
Za nadalje informacije vprašajte pri lokalnih agentih FRENCH LINE.

COSULICH ČRTA

Direktna potovanja v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

PRESIDENT WILSON 24. januarja, 1922.

Cene za Trst in Reko so:
Pres. Wilson \$11 in \$6 danka.
Argentina in Boliveria 1.03 in \$5 danka.
Potom lahko izdanih na vsa kraja je v Jugoslaviji in Gradi. Različne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.
PHELPS BROTHERS & Co.
Passenger Department
2 West Street New York

COLUMBIA GRAMOFONE

od \$30.00 — \$250.00

VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.

Imam novo zlogno nemških in portiranih "Homokori" rekordov.

Brezplačne cenike dobite pri:

VICTOR NAVINSEK, 331 Greville St., Conemaugh, Pa.

DR. LORENZ

644 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

ŠPECIALIST MČSKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam je zdravim nad 23 let in imam skusnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas odzdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skusnjo pri zdravljenju možganih bolezni. Zato se morate popolnoma zaneati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odzdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz odzdravim zastrupljene kel, malarije, lišne po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, starostne, oslabelost, živčne in bolezni v mehu, juledicah, letrah, ledencu, rmenico revmatizem, katar, zlati žile, nahuha itd. Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. popoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA

Trst, Opattja, Zadar.

NEMŠKA AVSTRIJA

Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji.

IZDAJAMO čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne liste na vse kraje in za vse črte.

IZSTAVLJAMO tudi čeke, plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleoni ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

KADAR STE NA POTU v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se vam bo plačalo, ako se zglasite glede vredive Vaših denarnih zaved pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ako ga morete že kupiti drugje.

Zajamčeni se nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoj, ki bodo velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Slovinci, prijatelji in posnavalet naše banke so vljudno naprošeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanice iz Hrvatke, Dalmacije, Istre, Goriske, Srbije, Rosne, Hercegovine in Črnogore.

Frank Sakser State Bank

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH

Slovensko - Amerikanski KOLEDAR za leto 1922

Poleg koledarskega dela vsebuje obilico poučnih člankov, zanimivih povesti, nasvetov za zdravje in dom, raznoterosti, šale itd.

Nad vse zanimiv je članek "Proti delavska špijonaža v West Virginiji".

Ko bodo delavci to prečitali, jim bo marsikaj jasno, o čemur dosedaj niso niti pojma imeli.

Koledar krasi cela vrsta krasnih slik.

Čtivo je tako izbrano, da mora zanimati vse sloje našega naroda.

Cena je 40 centov s poštnino vred.

Za Jugoslavijo je poštnina ista.

Naročite ga za svoje sorodnike in znance v stari domovini.

Vsakdo bo vesel tega božičnega daru.

Naročite ga še danes!

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York